Antoine de Saint-Exupéry

Ο Μικρός Πρίγκιπας

Μετάφραση από τα Γαλλικά
Ηρακλής Λαμπαδαρίου

Εκδόσεις Σαΐτα

Ο Antoine de Saint Exupéry (1900-1944) θεωρείται ως ένας από τους πιο σημαντικούς συγγραφείς της Γαλλίας. Χαρακτηριστικά στοιχεία της ζωής του υπήρξαν ο έρωτας, η Λογοτεχνία και η αεροπλοΐα στην οποία αφοσιώθηκε το 1921 όταν υπηρέτησε τη στρατιωτική του θητεία στην Αεροπορία. Αποκτώντας δίπλωμα πιλότου πραγματοποίησε πλήθος πτήσεων σε αεροσκάφη, κερδίζοντας με τον τρόπο αυτό αρκετά θέματα για το συγγραφικό του έργο. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, περίοδος που έχει έντονη συγγραφική παραγωγή και γράφει μεταξύ άλλων και το έργο «Ο Μικρός Πρίγκιπας», τον οδηγεί στην κατάταξή του στις αεροπορικές δυνάμεις των συμμάχων όπου στις 31 Ιουλίου του 1944, εξαφανίζεται με το αεροπλάνο του στα ανοικτά της Κορσικής. Μόλις το 2003 βρέθηκαν τα συντρίμμια του αεροπλάνου του στον βυθό της θάλασσας.

Βιβλιογραφία
1926: Ο αεροπόρος
1929: Ποστάλι του Νότου
1931: Νυχτερινή Πτήση (Βραβείο Φεμίνα, τον ίδιο χρόνο)
1938: Γη των ανθρώπων (έκδοση στην Αμερική με τον τίτλο Άνεμος, Άμμος και Αστέρια)
1942: Πιλότος πολέμου
1943: Γράμμα σε έναν όμηρο
1943: Ο Μικρός Πρίγκιπας
1948: Citadelle, δημοσίευση μετά θάνατον

Antoine de Saint-Exupéry

Ο Μικρός Πρίγκιπας

Μετάφραση από τα Γαλλικά
Ηρακλής Λαμπαδαρίου

Εκδόσεις Σαΐτα

Antoine de Saint-Exupéry, Ο Μικρός Πρίγκιπας
ISBN: 978-618-5147-36-5
Απρίλιος 2015
Τίτλος πρωτοτύπου: Le petit prince

Εικονογράφηση:
Antoine de Saint-Exupéry

Μετάφραση από τα Γαλλικά:
Ηρακλής Λαμπαδαρίου, www.lampadariou.eu

Επιμέλεια μετάφρασης:
Γεωργία Χαραλαμπίδου, gchar89@gmail.com

Σελιδοποίηση:
Κωνσταντίνα Χαρλαβάνη, k.charlavani@gmail.com

Εκδόσεις Σαΐτα
Αθανασίου Διάκου 42, 652 01, Καβάλα
Τ.: 2510 831856
Κ.: 6977 070729
e-mail: info@saitapublications.gr
website: www.saitapublications.gr

Βάση της παραγράφου 1, άρθρο 29, Ν. 2121/1993, όπως έχει τροποποιηθεί με την παράγραφο 5, άρθρο 8, Ν. 2557/1997, «*Η πνευματική ιδιοκτησία διαρκεί όσο η ζωή του δημιουργού και εβδομήντα (70) χρόνια μετά το θάνατό του, που υπολογίζονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους το οποίο έπεται του θανάτου του δημιουργού*». Έχοντας υπόψη μας την εν λόγω παράγραφο, προχωρήσαμε στην έκδοση της μετάφρασης του συγκεκριμένου έργου αποκλειστικά για τους αναγνώστες της Ελλάδας. Παρακαλούμε να ελέγξετε τη νομοθεσία της χώρας σας για την πνευματική ιδιοκτησία σε περίπτωση που δεν κατοικείτε στην Ελλάδα.

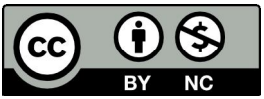

Άδεια Creative Commons
Αναφορά δημιουργού – Μη εμπορική χρήση
3.0 Ελλάδα

Το παρόν δωρεάν ψηφιακό βιβλίο (ebook) διανέμεται με την άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού – Με εμπορική χρήση 3.0 Ελλάδα (CC BY-NC 3.0 Ελλάδα).

Στον LÉON WERTH

Ζητώ συγνώμη από τα παιδιά που αφιέρωσα το βιβλίο αυτό σ' έναν ενήλικα. Έχω όμως έναν σοβαρό λόγο: αυτός ο ενήλικας είναι ο καλύτερος φίλος που έχω στον κόσμο. Έχω ακόμη έναν: αυτός ο ενήλικας μπορεί να καταλάβει τα πάντα, ακόμα και τα βιβλία για παιδιά. Έχω και έναν τρίτο λόγο: αυτός ο ενήλικας κατοικεί στη Γαλλία, όπου πεινάει και κρυώνει. Έχει μεγάλη ανάγκη από παρηγοριά. Αν όλοι οι παραπάνω λόγοι δεν είναι αρκετοί, τότε θα ήθελα να αφιερώσω αυτό το βιβλίο στο παιδί που κάποτε υπήρξε αυτός ο ενήλικας. Όλοι οι ενήλικες ήταν κάποτε παιδιά (όμως λίγοι από αυτούς το θυμούνται). Διορθώνω λοιπόν την αφιέρωσή μου ως εξής:

Στον LÉON WERTH
ΟΤΑΝ ΥΠΗΡΞΕ ΜΙΚΡΟ ΠΑΙΔΙ

1

Μια φορά, όταν ήμουν ακόμη έξι ετών, είδα μια υπέροχη εικόνα σ' ένα βιβλίο σχετικά με το Παρθένο Δάσος που λεγόταν «Αληθινές ιστορίες». Αποτυπωνόταν σ' αυτή ένας βόας που καταβρόχθιζε ένα αγρίμι. Ορίστε λοιπόν το αντίγραφο της εικόνας.

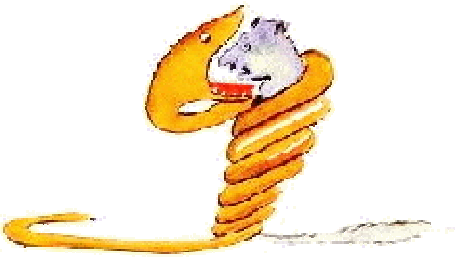

Στο βιβλίο έγραφε: «Οι βόες καταπίνουν τη λεία τους ολόκληρη, χωρίς να τη μασήσουν καθόλου. Έπειτα, δεν μπορούν να κουνηθούν και κοιμούνται έξι μήνες μέχρι να χωνέψουν». Λοιπόν, τότε σκέφτηκα πολύ τις περιπέτειες της ζούγκλας και κατάφερα, με τη σειρά μου, να σχεδιάσω μ' ένα χρωματιστό μολύβι, το πρώτο μου σκίτσο. Το σκίτσο μου με τον αριθμό 1. Ήταν κάπως έτσι:

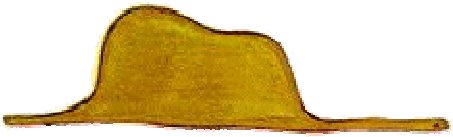

Έδειξα το αριστούργημά μου σε ενήλικες και τους ρώτησα αν τους φόβισε το σκίτσο μου.

Εκείνοι μου απάντησαν: «Γιατί να μας φοβίσει ένα καπέλο;»

Το σκίτσο μου δεν έδειχνε ένα καπέλο. Έδειχνε έναν βόα που χώνευε έναν ελέφαντα. Τότε κι εγώ ζωγράφισα την

εσωτερική πλευρά του βόα για να μπορέσουν οι ενήλικες να καταλάβουν. Έχουν πάντα ανάγκη από εξηγήσεις. Το σκίτσο μου με τον αριθμό 2 ήταν κάπως έτσι:

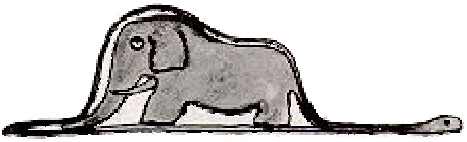

Οι ενήλικες με συμβούλευσαν να αφήσω στην άκρη τα σκίτσα με τους βόες, τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού του σώματός τους, και να ασχοληθώ καλύτερα με τη γεωγραφία, την ιστορία, την αριθμητική και τη γραμματική. Έτσι, στην ηλικία των έξι ετών, εγκατέλειψα μια θαυμάσια καριέρα στη ζωγραφική. Είχα απογοητευθεί από την αποτυχία του σκίτσου μου με αριθμό 1 και αυτού με τον αριθμό 2. Οι ενήλικες δεν καταλαβαίνουν ποτέ μόνοι τους τίποτα και είναι πολύ κουραστικό για τα παιδιά να τους δίνουν πάντα εξηγήσεις.

Γι' αυτό έπρεπε να διαλέξω ένα άλλο επάγγελμα κι έτσι έμαθα να οδηγώ αεροπλάνα. Έχω πετάξει σ' όλο τον κόσμο. Και η γεωγραφία, είναι αλήθεια, μου φάνηκε αρκετά χρήσιμη. Από την πρώτη ματιά ήξερα να ξεχωρίζω την Κίνα από την Αριζόνα, κάτι πολύ χρήσιμο όταν τη νύχτα τυχαίνει να έχεις χάσει τον δρόμο σου.

Κατά τη διάρκεια της ζωής μου είχα πολλές επαφές με πολλούς σοβαρούς ανθρώπους. Έζησα πολύ με τους ενήλικες. Τους είδα από πολύ κοντά αλλά αυτό δεν βελτίωσε τη γνώμη μου γι' αυτούς.

Όταν τύχαινε να συναντούσα κάποιον που μου φαινόταν έξυπνος, του έκανα το πείραμα με το σκίτσο μου με τον αριθμό 1, που είχα πάντα μαζί μου. Ήθελα να γνωρίζω αν καταλάβαινε πραγματικά. Όμως πάντοτε η απάντηση ήταν: «Είναι ένα καπέλο». Τότε δεν του μιλούσα για βόες, ούτε για παρθένα δάση, ούτε για αστέρια. Πήγαινα με τα νερά του. Του έλεγα για μπριζ, για γκολφ, για πολιτική και για γραβάτες. Και ο ενήλικας ήταν πανευτυχής που είχε γνωρίσει έναν άνθρωπο εξίσου λογικό.

Έτσι έζησα μονάχος δίχως κανέναν με τον οποίο να μπορώ να μιλήσω πραγματικά, ώσπου μια φορά, έξι χρόνια πριν, αναγκάστηκα να σταματήσω στην έρημο της Σαχάρας. Κάτι είχε σπάσει στον κινητήρα μου. Καθώς δεν είχα μαζί μου ούτε μηχανικό ούτε επιβάτες, ετοιμαζόμουν να δοκιμάσω μόνος μου μια δύσκολη επισκευή. Ήταν ένα ζήτημα ζωής και θανάτου για μένα. Το νερό που είχα μαζί μου έφτανε μόνο για οκτώ ημέρες.

Το πρώτο βράδυ λοιπόν κοιμήθηκα πάνω στην άμμο, χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή. Ήμουν πιο απομονωμένος κι από έναν ναυαγό πάνω σε μια σχεδία στη μέση του ωκεανού. Φαντάζεστε επομένως την έκπληξή μου όταν τα ξημερώματα με ξύπνησε μια περίεργη σιγανή φωνούλα, λέγοντας:

«Σε παρακαλώ... Ζωγράφισέ μου ένα αρνάκι!»

«Ορίστε;»

«Ζωγράφισέ μου ένα αρνάκι...»

Πετάχτηκα πάνω σαν να με είχε κτυπήσει κεραυνός. Έτριψα καλά τα μάτια μου. Κοίταξα προσεκτικά. Και είδα ένα μικρό, περίεργο ανθρωπάκι που με παρατηρούσε σοβαρά. Ορίστε λοιπόν το καλύτερο πορτραίτο του που, αργότερα, κατάφερα να κάνω. Όμως το σκίτσο μου, φυσικά, είναι πολύ λιγότερο γοητευτικό από το μοντέλο. Δεν είναι δικό μου λάθος. Είχα απογοητευθεί πολύ από την καριέρα μου στη ζωγραφική από τους ενήλικες, στην ηλικία των έξι ετών, και δεν έμαθα να σχεδιάζω τίποτα άλλο πέρα από βόες ως προς το εσωτερικό και το εξωτερικό τους.

Κοιτούσα λοιπόν αυτή την οπτασία με γουρλωμένα από την έκπληξη μάτια. Μην ξεχνάτε πως βρισκόμουν χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή. Ωστόσο το περίεργο ανθρωπάκι μου δεν φαινόταν να έχει χαθεί ή να έχει εξαντληθεί από την κούραση, την πείνα, τη δίψα ή τον φόβο. Καθόλου δεν έδινε την εντύπωση ενός παιδιού χαμένου στη μέση της ερήμου, χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή. Όταν κατάφερα να του μιλήσω επιτέλους, του είπα:

«Μα, τι κάνεις εδώ πέρα;»

Και μου ξαναείπε, ψιθυριστά, σαν να ήταν κάτι πολύ σοβαρό:

«Σε παρακαλώ... Ζωγράφισέ μου ένα αρνάκι...»

Όταν το μυστήριο είναι τόσο εντυπωσιακό, δεν τολμάς να παρακούσεις. Όσο παράλογο κι αν μου φαινόταν καθώς βρισκόμουν χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή, και σε κίνδυνο θανάσιμο, έβγαλα από την τσέπη μου ένα κομμάτι χαρτί και ένα στυλό. Θυμήθηκα τότε ότι είχα

σπουδάσει κυρίως γεωγραφία, ιστορία, αριθμητική και γραμματική και είπα (με μια μικρή δόση μαύρου χιούμορ) στο μικρό ανθρωπάκι ότι δεν ήξερα να ζωγραφίζω. Μου απάντησε:

«Δεν πειράζει. Ζωγράφισέ μου ένα αρνάκι».

Καθώς δεν είχα ζωγραφίσει ποτέ μου αρνάκι, σχεδίασα για χάρη του ένα από τα δύο σκίτσα που ήξερα μόνο να κάνω. Αυτό με το εξωτερικό του βόα. Κι έμεινα έκπληκτος ακούγοντας το μικρό ανθρωπάκι να μου απαντά:

«Όχι! Όχι! Δεν θέλω έναν ελέφαντα μέσα σ' έναν βόα. Ένας βόας είναι πολύ επικίνδυνος και ένας ελέφαντας είναι πολύ δυσκίνητος. Στο σπίτι μου όλα είναι πολύ μικρά. Έχω ανάγκη από ένα αρνάκι. Ζωγράφισέ μου ένα αρνάκι».

Τότε το ζωγράφισα.

Αφού το κοίταξε προσεκτικά, είπε:

«Όχι! Αυτό εδώ είναι ήδη πολύ άρρωστο. Φτιάξε ένα άλλο».

Εγώ ζωγράφισα:

Ο φίλος μου χαμογέλασε ευγενικά, δίχως διάθεση κριτικής.

«Το βλέπεις καλά... Δεν είναι ένα αρνάκι, είναι ένα κριάρι. Έχει κέρατα...»

Σχεδίασα πάλι το σκίτσο μου. Όμως κι αυτό, όπως τα προηγούμενα, απορρίφθηκε.

«Αυτό εδώ είναι πολύ γέρικο. Θέλω ένα αρνάκι που μπορεί να ζήσει για πολύ καιρό».

Χάνοντας τότε την υπομονή μου, και καθώς βιαζόμουν να ξεμοντάρω τον κινητήρα μου, σχεδίασα αυτό το σκίτσο.

Και του το πετάω:

«Αυτό είναι το κουτί. Το αρνάκι που θέλεις βρίσκεται μέσα σ' αυτό».

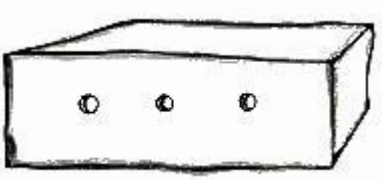

Όμως, με μεγάλη μου έκπληξη παρατήρησα πως φωτίστηκε το πρόσωπο του μικρού κριτή μου:

«Είναι όπως ακριβώς το ήθελα! Πιστεύεις πως θα θέλει πολύ χορτάρι το αρνάκι αυτό;»

«Γιατί;»

«Γιατί στο σπίτι μου είναι όλα μικρά...»

«Ασφαλώς και θα το χωράει. Σου έδωσα ένα πολύ μικρό αρνάκι».

Έσκυψε το κεφάλι του πάνω από το σκίτσο:

«Όχι και τόσο μικρό... Κοίτα! Κοιμήθηκε...»

Και με τον τρόπο αυτό γνώρισα τον μικρό πρίγκιπα.

Χρειάστηκα αρκετή ώρα για να καταλάβω από πού ερχόταν. Ο μικρός πρίγκιπας, που μου έκανε πλήθος ερωτήσεων, δεν φαινόταν να ακούει ποτέ τις δικές μου. Από λέξεις μόνο που έλεγε τυχαία μού φανερώθηκαν όλα. Έτσι, μόλις είδε για πρώτη φορά το αεροπλάνο μου (δεν πρόκειται να σχεδιάσω το αεροπλάνο μου, είναι ένα σχέδιο αρκετά περίπλοκο για μένα), με ρώτησε:

«Τι είναι αυτό εδώ το πράγμα;»

«Δεν είναι πράγμα. Πετάει. Είναι ένα αεροπλάνο. Είναι το δικό μου αεροπλάνο».

Κι ήμουν περήφανος που μάθαινε πως πετάω. Τότε φώναξε:

«Πώς! Εσύ έπεσες από τον ουρανό;»

«Ναι», απάντησα με μετριοφροσύνη.

«Α! Πολύ αστείο...»

Και ο μικρός πρίγκιπας ξέσπασε σ' ένα ξεκαρδιστικό γέλιο που με ενόχλησε πολύ.

Επιθυμώ να παίρνουν στα σοβαρά τις ατυχίες μου οι υπόλοιποι. Μετά πρόσθεσε:

«Κι εσύ λοιπόν έρχεσαι από τον ουρανό! Από ποιον πλανήτη είσαι;»

Αμέσως είδα κάτι να φωτίζει το μυστήριο της παρουσίας του και ρώτησα απότομα:

«Έρχεσαι λοιπόν από έναν άλλο πλανήτη;»

Μα, δεν μου απάντησε καθόλου. Κουνούσε το κεφάλι απαλά κοιτάζοντας το αεροπλάνο μου:

«Είναι αλήθεια πως, πάνω σ' αυτό, δεν μπορείς να έρχεσαι κι από πολύ μακριά...»

Και βυθίστηκε σε μια ονειροπόληση που κράτησε αρκετά. Ύστερα, βγάζοντας το αρνάκι μου από την τσέπη του, αφοσιώθηκε στον στοχασμό του θησαυρού του.

Φαντάζεστε πόσο μου είχαν εξάψει την περιέργεια εκείνα τα μισόλογα περί «άλλων πλανητών». Γι' αυτό επιχείρησα να μάθω περισσότερα:

«Από πού έρχεσαι μικρό ανθρωπάκι; Πού βρίσκεται αυτό που ονομάζεις σπίτι σου; Πού θα πας το αρνάκι μου;»

Μετά από λίγη ώρα περισυλλογής, μου απάντησε:

«Αυτό που είναι καλό με το κουτί που μου έδωσες είναι ότι τη νύχτα θα του χρησιμεύσει ως σπίτι».

«Φυσικά. Κι αν είσαι ευγενικός, θα σου δώσω επίσης ένα σκοινί για να το δένεις κατά τη διάρκεια της ημέρας. Και ένα πασσαλάκι».

Η πρόταση φάνηκε να σοκάρει τον μικρό πρίγκιπα:

«Να το δένω; Τι παράξενη ιδέα!»

«Μα αν δεν το δένεις, θα πηγαίνει από δω κι από κει και θα το χάσεις...»

Κι ο φίλος μου ξέσπασε πάλι σε γέλια:

«Μα πού πιστεύεις ότι θα πάει;»

«Οπουδήποτε. Ευθεία μπροστά του...»

Τότε ο μικρός πρίγκιπας παρατήρησε σοβαρά:

«Δεν πειράζει, το σπίτι μου είναι τόσο μικρό!»

Και, με μια μικρή δόση μελαγχολίας, ίσως, πρόσθεσε:

«Ευθεία μπροστά, δεν μπορείς να πας και πολύ μακριά...»

4

Έτσι είχα μάθει ένα δεύτερο πολύ σημαντικό πράγμα: ο πλανήτης απ' όπου καταγόταν ήταν μόλις λίγο μεγαλύτερος από ένα σπίτι!

Αυτό δεν μπορούσε να με παραξενέψει πολύ. Ήξερα καλά πως από τους μεγάλους πλανήτες όπως η Γη, ο Δίας, ο Άρης, η Αφροδίτη, στους οποίους έχουν δώσει ονόματα, υπάρχουν εκατοντάδες άλλοι που, καμιά φορά, είναι τόσο μικροί ώστε τους διακρίνεις με δυσκολία στο τηλεσκόπιο. Όταν κάποιος αστρονόμος ανακαλύπτει έναν από αυτούς, του δίνει ως όνομα έναν αριθμό. Τον ονομάζει, για παράδειγμα: «ο αστεροειδής 3251».

Έχω σοβαρούς λόγους να πιστεύω ότι ο πλανήτης απ' όπου ερχόταν ο μικρός πρίγκιπας είναι ο αστεροειδής Β 612.

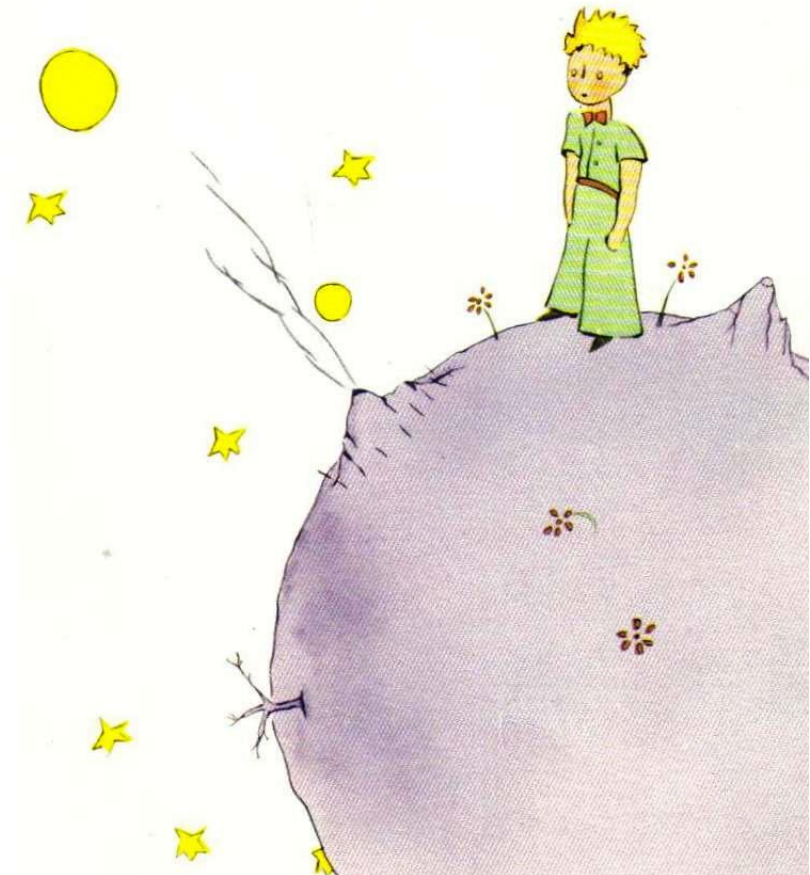

Τον αστεροειδή αυτόν τον είχε διακρίνει μόλις μία φορά με ένα τηλεσκόπιο, το 1909, ένας Τούρκος αστρονόμος.

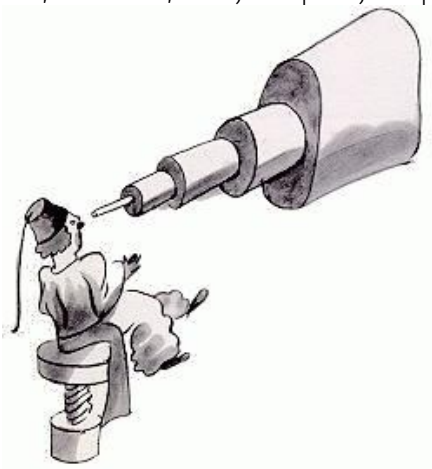

Έκανε λοιπόν μια σπουδαία παρουσίαση της ανακάλυψής του σ' ένα Διεθνές Συνέδριο Αστρονομίας. Όμως κανείς δεν τον πίστεψε εξαιτίας της ενδυμασίας του. Έτσι είναι οι ενήλικες.

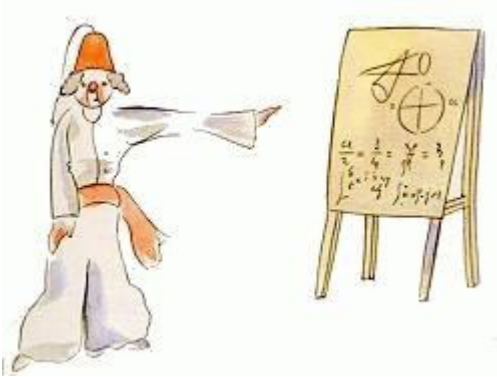

Ευτυχώς για τη φήμη του αστεροειδούς Β 612, ένας Τούρκος δικτάτορας επέβαλε στον λαό του, με την ποινή του θανάτου, να ντύνεται όπως οι Ευρωπαίοι. Ο αστρονόμος έκανε και πάλι την παρουσίασή του το 1920 φορώντας ένα πολύ κομψό κουστούμι. Κι αυτή τη φορά όλος ο κόσμος συμφώνησε με το εύρημά του.

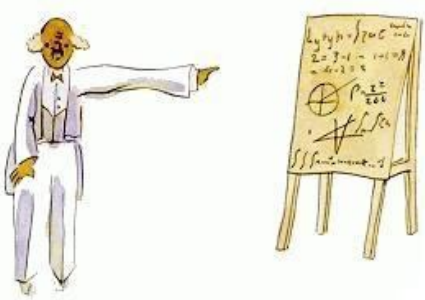

Αν σας διηγήθηκα αυτές τις λεπτομέρειες για τον αστεροειδή Β 612 και αν σας εμπιστεύτηκα τον αριθμό του, είναι λόγω των ενηλίκων. Οι ενήλικες αγαπούν τους αριθμούς. Αν τύχει να τους μιλήσετε για έναν καινούριο φίλο, ποτέ δεν σε ρωτάνε για την ουσία. Ποτέ δεν θα σε ρωτήσουν: «Πώς είναι η χροιά της φωνής του; Ποια είναι τα παιχνίδια που προτιμά; Κάνει συλλογή από πεταλούδες;» Θα ρωτήσουν: «Πόσο χρονών είναι; Πόσα αδέρφια έχει; Πόσο ζυγίζει; Πόσα χρήματα κερδίζει ο πατέρας του;» Τότε μόνο νομίζουν ότι τον γνωρίζουν. Αν πεις στους ενήλικες: «Είδα ένα ωραίο σπίτι με ροζ τούβλα, με γεράνια στα παράθυρα και περιστέρια στη στέγη», ποτέ δεν θα μπορέσουν να φανταστούν αυτό το σπίτι. Πρέπει να τους πεις: «Είδα ένα σπίτι που κοστίζει εκατό χιλιάδες φράγκα». Τότε θα αναφωνήσουν: «Τι όμορφο!»

Έτσι, αν τους πείτε: «Η απόδειξη πως υπήρξε ο μικρός πρίγκιπας είναι ότι ήταν χαριτωμένος και ότι ήθελε ένα αρνάκι. Επειδή όταν κάποιος θέλει ένα αρνάκι, είναι απόδειξη πως υπάρχει», αυτοί θα σηκώσουν τους ώμους και θα σας φερθούν σαν να είστε παιδί! Όμως αν τους πείτε: «Ο πλανήτης απ' όπου ήρθε είναι ο αστεροειδής Β 612», τότε πείθονται και σας αφήνουν ήσυχους με τις ερωτήσεις τους. Έτσι είναι αυτοί. Δεν πρέπει να τους κατηγορούμε. Τα παιδιά πρέπει να είναι πολύ επιεική με τους ενήλικες.

Μα, εμείς που καταλαβαίνουμε τη ζωή, δεν ενδιαφερόμαστε και πολύ για τα νούμερα! Θα προτιμούσα να

αρχίσω αυτή την ιστορία όπως αρχίζουν τα παραμύθια. Θα ήθελα να έλεγα: «Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας μικρός πρίγκιπας που κατοικούσε σ' έναν πλανήτη μόλις μεγαλύτερο από τον ίδιο και είχε ανάγκη από έναν φίλο...». Γι' αυτούς που καταλαβαίνουν τη ζωή, η ιστορία θα φαινόταν πολύ πιο αληθινή.

Διότι δεν θα μου άρεσε να διαβαστεί επιπόλαια το βιβλίο μου. Νιώθω τόση θλίψη καθώς διηγούμαι αυτές τις αναμνήσεις. Πέρασαν κιόλας έξι χρόνια από τότε που ο φίλος μου έφυγε με το αρνάκι του. Κι αν εδώ προσπαθώ να τον περιγράψω, είναι για να μην τον ξεχάσω. Είναι λυπηρό να ξεχνάς έναν φίλο. Άλλωστε δεν έχει και ο καθένας έναν φίλο. Κι έπειτα μπορεί να καταντήσω κι εγώ όπως τους ενήλικες που μονάχα οι αριθμοί τους ενδιαφέρουν. Ακριβώς γι' αυτό αγόρασα ένα πακέτο με ξυλομπογιές και μολύβια. Είναι δύσκολο να αρχίσεις πάλι να σχεδιάζεις, στην ηλικία μου, όταν δεν έχεις κάνει τίποτα άλλο παρά έναν βόα ως προς το εξωτερικό του κι έναν βόα ως προς το εσωτερικό του, στα έξι σου μάλιστα χρόνια!

Θα δοκιμάσω, φυσικά, να σχεδιάσω πορτρέτα του όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστικά. Μα, δεν είμαι απόλυτα σίγουρος πως θα τα καταφέρω. Το ένα σκίτσο μοιάζει, το άλλο όχι και τόσο. Σφάλω ακόμη και στο ύψος του. Εδώ ο μικρός πρίγκιπας είναι πολύ μεγάλος. Εκεί είναι πολύ μικρός. Αμφιβάλλω επίσης και ως προς το χρώμα των ρούχων του. Δοκιμάζω λοιπόν με αρκετές δυσκολίες. Στο τέλος μπορεί να μου ξεφύγουν κάποιες λεπτομέρειες περισσότερο σημαντικές. Όμως αυτό θα πρέπει να μου το συγχωρέσετε. Ο φίλος μου δεν μου έδινε ποτέ εξηγήσεις. Ίσως νόμιζε ότι είμαι σαν κι αυτόν. Δυστυχώς, εγώ δεν ξέρω να βλέπω αρνάκια μέσα από κιβώτια. Ίσως κι εγώ να είμαι όπως τους ενήλικες. Πρέπει να έχω γεράσει.

Κάθε μέρα μάθαινα κάτι σχετικά με τον πλανήτη του, για την αναχώρησή του, για το ταξίδι του. Αυτό γινόταν σιγά σιγά όπως το έφερνε η κουβέντα. Έτσι έμαθα, την τρίτη ημέρα, για το δράμα των μπαομπάμπ.

Κι αυτή τη φορά αφορμή ήταν το αρνάκι γιατί ξαφνικά ο μικρός πρίγκιπας με ρώτησε σαν να τον είχε κυριεύσει μια ανησυχία:

«Είναι αλήθεια ή μήπως δεν είναι ότι τα αρνάκια τρώνε τα δεντράκια;»

«Ναι, είναι αλήθεια».

«Α! Είμαι ευχαριστημένος».

Δεν κατάλαβα γιατί ήταν τόσο σημαντικό ότι τα αρνάκια τρώνε τα δεντράκια. Μα, ο μικρός πρίγκιπας, πρόσθεσε:

«Ώστε δηλαδή τρώνε και τα μπαομπάμπ;»

Τόνισα στον μικρό πρίγκιπα ότι τα μπαομπάμπ δεν είναι δεντράκια αλλά μεγάλα δέντρα, ψηλά όπως οι εκκλησίες και ότι ακόμα κι αν μετέφερε ένα ολόκληρο κοπάδι από ελέφαντες, δεν θα μπορούσαν αυτοί να φέρουν βόλτα ούτε ένα μπαομπάμπ.

Η ιδέα του κοπαδιού από ελέφαντες έκανε τον μικρό πρίγκιπα να γελάσει:

«Θα έπρεπε να βάλω τον έναν πάνω στους άλλους...»

Παρατήρησε όμως πολύ σοφά:

«Τα μπαομπάμπ πριν μεγαλώσουν αρχίζουν από μικρά».

«Πολύ σωστά! Όμως γιατί θέλεις τα αρνάκια σου να φάνε τα μικρά μπαομπάμπ;»

Μου απάντησε: «Καλώς! Θα δούμε!», σαν να ήταν ολοφάνερο το *γιατί*.

Και κατέβαλα μια μεγάλη προσπάθεια να συγκεντρώσω την εξυπνάδα μου για να καταλάβω μόνος μου αυτό το πρόβλημα.

Πράγματι, πάνω στον πλανήτη του μικρού πρίγκιπα, όπως άλλωστε και πάνω σε όλους τους πλανήτες, υπάρχουν καλά και κακά φυτά. Προφανώς από καλούς σπόρους αναπτύσσονται καλά φυτά και από κακούς σπόρους κακά φυτά. Όμως οι σπόροι είναι αόρατοι. Κοιμούνται μυστικά μέσα στη γη, μέχρι να έρθει σε κάποιον από αυτούς η ιδέα να ξυπνήσει. Τότε τεντώνεται και βγάζει αρχικά, δειλά δειλά, ένα χαριτωμένο βλαστοράκι προς τον ήλιο. Αν είναι ένα βλαστοράκι ραπανιού ή τριανταφυλλιάς, μπορούμε να το αφήσουμε να μεγαλώσει όπως θέλει. Αν είναι όμως κανένα κακό φυτό, θα πρέπει να το ξεριζώσεις μόλις το αναγνωρίσεις. Υπήρχαν λοιπόν και σπόροι τρομεροί στον πλανήτη του μικρού πρίγκιπα... ήταν οι σπόροι των μπαομπάμπ. Το έδαφος του

πλανήτη του είχε γεμίσει τέτοιους σπόρους. Μα, ένα μπαομπάμπ, αν αργήσεις να το ξεριζώσεις, δεν θα καταφέρεις ποτέ να απαλλαγείς από αυτό. Εξαπλώνεται σ' όλο τον πλανήτη. Τον τρυπάει με τις ρίζες του. Κι εάν ο πλανήτης είναι πολύ μικρός και τα μπαομπάμπ πολλά, τον κομματιάζουν.

«Αυτό είναι ένα θέμα πειθαρχίας» μού έλεγε αργότερα ο μικρός πρίγκιπας. «Το πρωί όταν ολοκληρώνει κάποιος την καθαριότητά του, πρέπει να φροντίζει για την καθαριότητα και του πλανήτη. Πρέπει να ξεριζώνει τα μπαομπάμπ το ένα μετά το άλλο, αμέσως μόλις τα αναγνωρίζει ανάμεσα στα βλαστάρια από τις τριανταφυλλιές καθώς μοιάζουν πολύ μ' αυτές όταν είναι πολύ μικρά. Είναι μια δουλειά πολύ βαρετή αλλά και πολύ εύκολη».

Και μια μέρα με συμβούλεψε να προσπαθήσω να σχεδιάσω ένα καλό σκίτσο για να το βάλουν καλά στο μυαλό τους τα παιδιά του πλανήτη μου. «Αν ταξιδέψουν κάποια μέρα», μου είπε, «μπορεί να τους χρειαστεί. Υπάρχουν φορές που δεν πειράζει να αναβάλλεις μια δουλειά για αργότερα. Όμως όταν πρόκειται για μπαομπάμπ, αυτό είναι πάντοτε μια καταστροφή. Γνωρίζω έναν πλανήτη όπου ζούσε ένας τεμπέλης. Είχε βαρεθεί να ξεριζώσει τρία μικρά δεντράκια...»

Και ακολουθώντας τις οδηγίες του μικρού πρίγκιπα, σχεδίασα εκείνον τον πλανήτη. Καθόλου δεν μου αρέσει να παίρνω ύφος διδακτικό. Ο κίνδυνος όμως από τα μπαομπάμπ είναι τόσο λίγο γνωστός και οι κίνδυνοι που καραδοκούν για όποιον χαθεί σ' έναν αστεροειδή τόσο σοβαροί, που, για μία φορά, θα κάνω μια εξαίρεση. Και λέω: «Παιδιά! Προσέξτε τα μπαομπάμπ!» Αυτό το κάνω για να προειδοποιήσω τους φίλους μου για έναν κίνδυνο που τους περίμενε από καιρό, όπως κι εμένα, χωρίς να το ξέρω. Γι' αυτό δούλεψα σκληρά πάνω στο σκίτσο αυτό. Το μάθημά μου αυτό αξίζει τον κόπο. Ίσως αναρωτηθείτε: "γιατί δεν υπάρχουν στο βιβλίο αυτό κι άλλα σκίτσα το ίδιο υπέροχα όπως αυτό με τα μπαομπάμπ;" Η απάντηση είναι αρκετά απλή: Προσπάθησα αλλά δεν τα κατάφερα. Όταν σχεδίαζα τα μπαομπάμπ, παρακινούμουν από ένα αίσθημα κατεπείγον.

6

Αχ, μικρέ μου πρίγκιπα! Σταδιακά κατάλαβα τη μελαγχολική σου ζωή. Για αρκετό καιρό δεν είχες για τη διασκέδασή σου τίποτα πέρα από τα απαλά ηλιοβασιλέματα. Έμαθα την καινούρια αυτή λεπτομέρεια το πρωί της τέταρτης ημέρας, όταν μου είπες:

«Μου αρέσουν πολύ τα ηλιοβασιλέματα. Πάμε λοιπόν να δούμε ένα ηλιοβασίλεμα...»

«Μα πρέπει να περιμένουμε...»

«Τι να περιμένουμε;»

«Να περιμένουμε να βασιλέψει ο ήλιος».

Φάνηκε να ξαφνιάζεσαι στην αρχή και έπειτα γέλασες με τον εαυτό σου. Και μου είπες:

«Πάντα νομίζω πως βρίσκομαι στο σπίτι μου!»

Πράγματι. Όταν στην Αμερική είναι μεσημέρι, όλος ο κόσμος γνωρίζει πως στη Γαλλία ο ήλιος βασιλεύει. Θα αρκούσε να πάμε στη Γαλλία μέσα σ' ένα λεπτό και να βλέπαμε τον ήλιο να βασιλεύει. Δυστυχώς, η Γαλλία είναι πολύ μακριά. Όμως πάνω στον μικρό πλανήτη σου, θα αρκούσε να τραβήξεις την καρέκλα σου μερικά μόλις βήματα. Και θα έβλεπες το δειλινό κάθε φορά που θα το επιθυμούσες.

«Μία ημέρα, είδα τον ήλιο να βασιλεύει σαράντα τρεις φορές!»

Και μετά από λίγο πρόσθεσες:

«Ξέρεις... όταν κάποιος είναι τόσο λυπημένος, του αρέσουν τα ηλιοβασιλέματα...»

«Την ημέρα λοιπόν με τις σαράντα τρεις φορές ήσουν τόσο λυπημένος;» Όμως, ο μικρός πρίγκιπας δεν απάντησε.

Την πέμπτη μέρα, πάντοτε χάρη στο αρνάκι, κι αυτό το μυστικό της ζωής του μικρού πρίγκιπα μού αποκαλύφθηκε. Με ρώτησε απότομα και χωρίς περιστροφές, σαν να ήταν καρπός ενός προβλήματος που μελετούσε για αρκετό καιρό, σιωπηλά:

«Ένα αρνάκι, εφόσον τρώει τα δεντράκια, τρώει επίσης και τα λουλούδια;»

«Ένα αρνάκι τρώει ό,τι τυχόν συναντήσει».

«Και τα λουλούδια ακόμη που έχουν αγκάθια;»

«Ναι. Ακόμη και τα λουλούδια που έχουν αγκάθια».

«Τότε σε τι χρησιμεύουν τα αγκάθια;»

Δεν το γνώριζα αυτό. Άλλωστε ήμουν αρκετά απασχολημένος προσπαθώντας να ξεσφίξω ένα πάρα πολύ σφικτό μπουλόνι του κινητήρα μου. Ήμουν πολύ ανήσυχος καθώς η βλάβη άρχιζε να φαίνεται πολύ σοβαρή και το διαθέσιμο πόσιμο νερό που λιγόστευε, με έκανε να φοβάμαι τα χειρότερα.

«Και σε τι χρησιμεύουν τα αγκάθια;»

Ο μικρός πρίγκιπας δεν ξεχνούσε ποτέ την ερώτησή του με το που τη διατύπωνε. Είχα εκνευριστεί με το μπουλόνι μου και του απάντησα ό,τι να 'ναι:

«Τα αγκάθια σε τίποτα δεν χρησιμεύουν. Είναι μια καθαρή κακή συνήθεια από τη μεριά των λουλουδιών!»

«Ω!»

Μα, έπειτα από μια μικρή παύση, μου απάντησε με μια κάποια μνησικακία:

«Δεν σε πιστεύω! Τα λουλούδια είναι αδύναμα. Είναι λεπτεπίλεπτα. Ενισχύουν την αυτοπεποίθησή τους όπως μπορούν. Νομίζουν πως είναι τρομερά με τα αγκάθια τους...»

Δεν του απάντησα καθόλου. Εκείνη τη στιγμή σκεφτόμουν: "αν αυτό το μπουλόνι συνεχίσει να αντιστέκεται, θα το κοπανήσω

με ένα χτύπημα του σφυριού". Ο μικρός πρίγκιπας διέκοψε πάλι τις σκέψεις μου:

«Κι εσύ πιστεύεις ότι τα λουλούδια...»

«Όχι! Όχι! Δεν πιστεύω τίποτα! Απάντησα ό,τι να 'ναι. Είμαι απασχολημένος με πιο σημαντικά πράγματα!»

Με κοίταξε έκπληκτος.

«Με πιο σημαντικά πράγματα!»

Με κοιτούσε με το σφυρί μου στο χέρι και τα δάχτυλα μαύρα από το γράσο, σκυμμένο πάνω από ένα αντικείμενο που του φαινόταν πολύ άσχημο.

«Μιλάς όπως οι ενήλικες!»

Αυτό με έκανε να νιώσω ντροπή. Μα, δίχως καμία λύπηση, πρόσθεσε:

«Εσύ όλα τα μπερδεύεις... Εσύ όλα τα ανακατώνεις!»

Ήταν πράγματι πολύ νευριασμένος. Τα χρυσόξανθα μαλλιά του ανέμιζαν.

«Γνωρίζω έναν πλανήτη όπου ζει ένας κύριος κατακόκκινος. Δεν έχει μυρίσει ποτέ του ένα λουλούδι. Δεν έχει κοιτάξει ποτέ του ένα αστέρι. Δεν έχει αγαπήσει ποτέ κανέναν. Δεν έχει κάνει ποτέ του κάτι άλλο πέρα από λογαριασμούς. Και κάθε μέρα επαναλαμβάνει σαν κι εσένα: ''Είμαι σοβαρός άνθρωπος! Είμαι σοβαρός άνθρωπος'' κι αυτό τον κάνει να καμαρώνει περήφανα. Μα, αυτός δεν είναι ένας άνθρωπος, είναι ένα μανιτάρι!»

«Ένα τι;»

«Ένα μανιτάρι!»

Ο μικρός πρίγκιπας είχε γίνει τώρα κατακίτρινος από θυμό.

«Εδώ κι εκατομμύρια χρόνια τα λουλούδια βγάζουν αγκάθια. Εδώ κι εκατομμύρια χρόνια τα αρνάκια τρώνε τα λουλούδια. Δεν είναι λοιπόν σοβαρό θέμα να προσπαθείς να καταλάβεις γιατί κοπιάζουν τόσο πολύ για να βγάζουν αγκάθια που δεν θα τους χρησιμεύσουν σε τίποτα; Δεν είναι σοβαρό θέμα ο πόλεμος μεταξύ αρνιών και λουλουδιών; Δεν είναι

σοβαρό θέμα και πολύ πιο σημαντικό από τους λογαριασμούς ενός χοντρού κατακόκκινου Κυρίου; Κι αν εγώ γνωρίζω ένα λουλούδι μοναδικό στον κόσμο, που δεν υπάρχει πουθενά αλλού εκτός από τον πλανήτη μου, κι ένα μικρό αρνάκι μπορεί να το ξεριζώσει με μία και μόνη χαψιά, ένα πρωί, χωρίς να σκεφτεί καθόλου αυτό που κάνει, αυτό δεν είναι σοβαρό θέμα;»

Κοκκίνισε κι έπειτα συνέχισε:

«Αν κάποιος αγαπάει ένα λουλούδι που δεν υπάρχει όμοιό του ανάμεσα σε εκατομμύρια αστέρια, αυτό αρκεί για να αισθάνεται ευτυχισμένος όταν το κοιτάζει». Σκέφτεται: ‘‘Το λουλούδι μου είναι κάπου εκεί...” «Μα αν το αρνάκι φάει το λουλούδι, θα είναι γι’ αυτόν σαν να έχουν σβήσει απότομα όλα τα αστέρια! Κι αυτό δεν είναι σοβαρό;»

Δεν μπορούσε να πει τίποτα άλλο. Ξέσπασε ξαφνικά σε αναφιλητά. Η νύχτα είχε πέσει. Είχα αφήσει κι εγώ τα εργαλεία μου. Δεν με ενδιέφερε πια το σφυρί μου, το μπουλόνι μου, η δίψα και ο θάνατος. Υπήρχε σ’ ένα αστέρι, σ’ έναν πλανήτη, στον δικό μου πλανήτη, τη Γη, ένας μικρός πρίγκιπας να παρηγορήσω! Τον πήρα στην αγκαλιά μου. Τον νανούρισα. Του έλεγα: «Το λουλούδι που αγαπάς, δεν κινδυνεύει... Θα ζωγραφίσω ένα φίμωτρο για το αρνάκι σου... Θα ζωγραφίσω μια πανοπλία για το λουλούδι σου... Θα... ». Δεν ήξερα τι να του πω. Ένιωθα πολύ άβολα. Δεν ήξερα πώς να τον προσεγγίσω, πώς να τον πλησιάσω και πάλι... Η χώρα των δακρύων είναι τόσο μυστήρια.

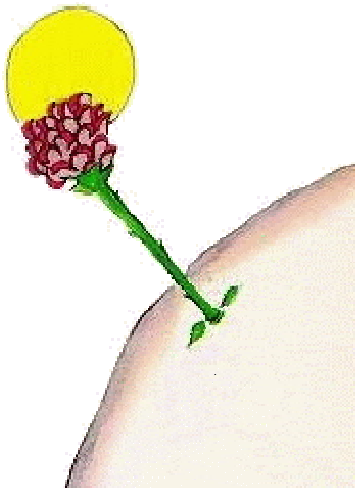

Σύντομα άρχισα να μαθαίνω καλύτερα αυτό το λουλούδι. Υπήρχαν πάντα λουλούδια στον πλανήτη του μικρού πρίγκιπα, απλά, στολισμένα με μία μονάχα σειρά από πέταλα, που δεν έπιαναν αρκετό χώρο και δεν ενοχλούσαν κανέναν. Εμφανίζονταν ένα πρωί μέσα στη χλόη κι έπειτα έσβηναν το βράδυ. Μα, εκείνο το λουλούδι είχε φυτρώσει κάποια μέρα, από έναν σπόρο φερμένο ποιος γνωρίζει από πού, και ο μικρός πρίγκιπας είχε παρακολουθήσει από πολύ κοντά αυτό το βλασταράκι που δεν έμοιαζε καθόλου με τα υπόλοιπα. Θα μπορούσε να ήταν ένα καινούριο είδος μπαομπάμ. Το δεντράκι όμως σταμάτησε γρήγορα να ψηλώνει και ξεκίνησε να ετοιμάζει ένα λουλούδι. Ο μικρός πρίγκιπας, ο οποίος παρακολουθούσε την προετοιμασία ενός τεράστιου μπουμπουκιού, ένιωθε καλά πως κάτι θαυμαστό θα γεννιόταν.

Όμως, το λουλούδι δεν σταματούσε να προετοιμάζεται για να γίνει όμορφο, προστατευμένο στο πράσινο δωμάτιό του. Διάλεγε με προσοχή τα χρώματά του. Ντυνόταν αργά, προσάρμοζε ένα ένα τα πεταλά του. Δεν ήθελε να εμφανιστεί τσαλακωμένο όπως οι παπαρούνες. Δεν ήθελε να εμφανιστεί παρά μόνο στο απόγειο της ομορφιάς του. Ναι, ήταν πολύ φιλάρεσκο! Το μυστηριώδες φόρεμά του ετοιμαζόταν μέρες και μέρες. Κι έπειτα, ένα πρωινό, ακριβώς την ώρα που ξυπνούσε ο ήλιος, εμφανίστηκε.

Κι αυτό που είχε εργαστεί με τόση ακρίβεια, είπε ανάμεσα σε χασμουρητά:

«Α! Μόλις ξύπνησα... Σας ζητώ συγνώμη... Είμαι ακόμη αναμαλλιασμένη...»

Ο μικρός πρίγκιπας δεν μπόρεσε τότε να συγκρατήσει τον θαυμασμό του:

«Τι όμορφη που είσαστε!»

«Όμορφη δεν είμαι;» απάντησε γλυκά το λουλούδι. Και γεννήθηκα την ίδια στιγμή που γεννήθηκε κι ο ήλιος...

Ο μικρός πρίγκιπας κατάλαβε πως δεν ήταν και τόσο πολύ μετριόφρων αλλά ήταν τόσο γοητευτική!

«Νομίζω πως είναι ώρα για το πρωινό», πρόσθεσε το λουλούδι. «Θα είχατε την καλοσύνη να με φροντίσετε;»

Και ο μικρός πρίγκιπας, μπερδεμένος, έψαξε να βρει ένα ποτιστήρι με φρέσκο νερό και περιποιήθηκε το λουλούδι.

Έτσι, άρχισε να τον βασανίζει με την περίεργη ματαιοδοξία της. Μια μέρα, για παράδειγμα, μιλώντας για τα τέσσερα αγκάθια της, είχε πει στον μικρό πρίγκιπα:

«Μπορούν να έρθουν οι τίγρεις με τα νύχια τους!»

«Δεν υπάρχουν τίγρεις στον πλανήτη μου», απάντησε ο μικρός πρίγκιπας, «κι έπειτα οι τίγρεις δεν τρώνε χόρτα».

«Δεν είμαι ένα χόρτο» απάντησε γλυκά το λουλούδι.

«Συγχωρέστε με...»

«Δεν φοβάμαι καθόλου τις τίγρεις αλλά αντιπαθώ τα ρεύματα του αέρα. Δεν έχετε κανένα παραβάν;»

«Αντιπαθεί τα ρεύματα του αέρα... αυτό είναι ατυχία για ένα φυτό» είχε σκεφτεί ο μικρός πρίγκιπας. «Αρκετά περίπλοκο είναι αυτό το λουλούδι».

«Το βράδυ να με τοποθετήσετε κάτω από μια γυάλα. Κάνει πολύ κρύο εδώ πέρα. Κακό κλίμα. Εκεί από όπου έρχομαι...»

Μα δεν συνέχισε. Είχε έρθει με τη μορφή σπόρου. Δεν θα μπορούσε να είχε γνωρίσει άλλους κόσμους. Ταπεινωμένη έχοντας πιαστεί προετοιμάζοντας ένα τόσο απλοϊκό ψέμα, έβηξε δυο τρεις φορές, για να ρίξει το φταίξιμο στον μικρό πρίγκιπα.

«Σχετικά με το παραβάν;»

«Πήγαινα να το αναζητήσω αλλά μου μιλούσατε!»

Τότε πιέστηκε για να βήξει ώστε να του προκαλέσει τύψεις.

Έτσι, ο μικρός πρίγκιπας, παρά την καλή θέληση της αγάπης του, άρχισε γρήγορα να κυριεύεται από αμφιβολία γι' αυτήν. Είχε πάρει στα σοβαρά λόγια δίχως αξία και είχε γίνει δυστυχισμένος.

«Δεν θα έπρεπε να το ακούω» μου εμπιστεύτηκε μια μέρα. «Δεν πρέπει ποτέ να ακούς τα λουλούδια. Πρέπει να τα κοιτάς και να τα μυρίζεις. Το δικό μου αρωματίζει τον πλανήτη μου αλλά δεν ήξερα πώς να το απολαύσω. Αυτή η ιστορία με τα νύχια, που με είχε ενοχλήσει τόσο πολύ, θα έπρεπε να με συγκινήσει...»

Επίσης, μου είπε εμπιστευτικά:

«Δεν μπόρεσα να καταλάβω τίποτα! Θα έπρεπε να το κρίνω από τις πράξεις κι όχι από τα λόγια του. Με γέμιζε αρώματα και λάμψη. Δεν έπρεπε να φύγω ποτέ! Θα έπρεπε να μαντέψω την τρυφερότητά του πίσω από τα κολπάκια της. Τα λουλούδια είναι όλο αντιφάσεις! Ήμουν όμως πολύ νεαρός για να ξέρω πώς να την αγαπήσω».

Θεωρώ πως για την απόδρασή του αξιοποίησε ένα σμήνος από άγρια μεταναστευτικά πουλιά. Το πρωινό της αναχώρησής του, τακτοποίησε τα πάντα στον πλανήτη του προσεκτικά. Καθάρισε προσεκτικά τα ενεργά του ηφαίστεια. Είχε δυο ενεργά ηφαίστεια. Και ήταν ιδιαιτέρως βολικό για να ζεσταίνει το πρωινό του. Είχε επίσης κι ένα ανενεργό ηφαίστειο. Μα, όπως έλεγε: «Δεν ξέρεις ποτέ τι γίνεται!» Καθάρισε λοιπόν εξίσου προσεκτικά και το ανενεργό ηφαίστειο. Όταν είναι καλά καθαρισμένα, τα ηφαίστεια καίνε σιγά και σταθερά, χωρίς εκρήξεις. Οι ηφαιστειακές εκρήξεις είναι όπως η φωτιά του τζακιού. Εμείς βέβαια εδώ στη γη, είμαστε πολύ μικροί για να καθαρίζουμε τα ηφαίστειά μας. Γι' αυτό μας προκαλούν τόσα πολλά προβλήματα.

Ο μικρός πρίγκιπας ξερίζωσε επίσης, με μια κάποια μελαγχολία, τα τελευταία βλασταράκια από τα μπαομπάμ.

Πίστευε ότι ποτέ πια δεν θα επέστρεφε. Όμως όλες αυτές οι συνηθισμένες του δουλειές, το πρωί εκείνο, του φάνηκαν ιδιαίτερα ευχάριστες. Και όταν πότισε για μια τελευταία φορά το λουλούδι και ετοιμάστηκε να το σκεπάσει με τη γυάλα του, ανακάλυψε την επιθυμία να κλάψει.

«Αντίο» είπε στο λουλούδι.

Αυτή όμως δεν του απάντησε.

«Αντίο» επανέλαβε.

Το λουλούδι έβηξε. Όμως δεν ήταν εξαιτίας του συναχιού.

«Ήμουν ανόητη» του είπε τελικά. «Σου ζητώ να με συγχωρέσεις. Κοίταξε να είσαι ευτυχισμένος».

Του έκανε εντύπωση η απουσία παραπόνου. Στεκόταν εκεί, παραξενεμένος, με τη γυάλα στον αέρα. Δεν καταλάβαινε αυτή την ήρεμη γλυκύτητα.

«Μα, ναι, σ' αγαπώ» του είπε το λουλούδι. «Δεν κατάλαβες τίποτα από δικό μου σφάλμα. Δεν έχει πια σημασία. Αλλά κι εσύ φέρθηκες το ίδιο ανόητα όπως εγώ. Κοίτα να είσαι ευτυχισμένος... Άφησε αυτή τη γυάλα. Δεν τη θέλω πια».

«Μα ο αέρας...»

«Δεν είμαι τόσο κρυωμένη... Ο δροσερός αέρας της νύχτας μου κάνει καλό. Είμαι ένα λουλούδι».

«Μα, τα ζώα...»

«Θα πρέπει να ανεχτώ δυο ή τρεις κάμπιες αν θέλω να γνωρίσω πεταλούδες. Φαίνεται πως είναι πάρα πολύ όμορφες. Διαφορετικά ποιος θα με επισκεφτεί; Εσύ θα βρίσκεσαι μακριά. Όσο για τα μεγάλα θηρία, δεν φοβάμαι κανένα. Έχω τα νύχια μου».

Και έδειξε με αφέλεια τα τέσσερα αγκάθια της. Έπειτα πρόσθεσε:

«Μην καθυστερείς έτσι, είναι ενοχλητικό. Αποφάσισες να φύγεις. Φύγε».

Γιατί δεν ήθελε να τη δει να κλαίει. Ήταν ένα λουλούδι πολύ περήφανο...

10

Βρισκόταν στην περιοχή των αστεροειδών 325, 326, 327, 328, 329 και 330. Άρχισε λοιπόν να τους επισκέπτεται, ψάχνοντας για κάποια ασχολία και για να μορφωθεί.

Στον πρώτο κατοικούσε ένας βασιλιάς. Ο βασιλιάς, ντυμένος με πορφύρα και ερμίνα, καθόταν σ' έναν θρόνο αρκετά απλό αλλά μεγαλόπρεπο.

«Α! Να ένας υπήκοος» φώναξε ο βασιλιάς μόλις είδε τον μικρό πρίγκιπα.

Κι ο μικρός πρίγκιπας αναρωτήθηκε:

«Πώς μπορεί να με γνωρίζει αφού δεν με έχει ξαναδεί ποτέ του!»

Δεν γνώριζε πως για τους βασιλιάδες, ο κόσμος είναι πολύ απλοποιημένος. Όλοι οι άνθρωποι είναι υπήκοοι.

«Πλησίασε για να σε δω καλύτερα» του είπε ο βασιλιάς πολύ περήφανος που ήταν πλέον βασιλιάς για κάποιον.

Ο μικρός πρίγκιπας αναζήτησε με τα μάτια ένα μέρος για να καθίσει αλλά ο πλανήτης ήταν κατειλημμένος από τον εξαίσιο μανδύα από ερμίνα. Έμεινε λοιπόν όρθιος και, όπως ήταν κουρασμένος, χασμουρήθηκε.

«Είναι αντίθετο ως προς την εθιμοτυπία να χασμουριέται κανείς κατά την παρουσία ενός βασιλιά» του είπε ο μονάρχης. «Σου το απαγορεύω».

«Δεν μπορώ να το εμποδίσω» απάντησε ταραγμένος ο μικρός πρίγκιπας.

«Έκανα ένα μεγάλο ταξίδι και δεν έχω κοιμηθεί...»

«Τότε λοιπόν» του είπε ο βασιλιάς «σε διατάζω να χασμουρηθείς. Δεν έχω δει κανέναν να χασμουριέται εδώ και αρκετά χρόνια. Τα χασμουρητά είναι για μένα κάτι περίεργο. Εμπρός! Χασμουρήσου πάλι. Είναι διαταγή!»

«Αυτό με φοβίζει... δεν μπορώ να χασμουρηθώ άλλο...» είπε ο μικρός πρίγκιπας κατακόκκινος.

«Χμ, χμ» απάντησε ο βασιλιάς. «Τότε σε... σε διατάζω πότε να χασμουριέσαι και πότε να...» Τραύλιζε λίγο και φαινόταν θυμωμένος.

Γιατί για τον βασιλιά αυτό που είχε σημασία είναι ότι η εξουσία του έπρεπε να γίνεται σεβαστή. Δεν ανεχόταν καθόλου την ανυπακοή. Ήταν ένας απόλυτος μονάρχης. Επειδή όμως ήταν πολύ καλός, έδινε λογικές διαταγές.

«Αν διέταζα» συνήθιζε να λέει, «αν διέταζα έναν στρατηγό να μεταμορφωθεί σε θαλασσοπούλι κι ο στρατηγός δεν υπάκουε, δεν θα έφταιγε ο στρατηγός. Εγώ θα έφταιγα».

«Μπορώ να καθίσω;» ρώτησε δειλά ο μικρός πρίγκιπας.

«Σε διατάζω να καθίσεις» του απάντησε ο βασιλιάς μαζεύοντας μεγαλόπρεπα μια άκρη του μανδύα του από ερμίνα.

Όμως ο μικρός πρίγκιπας απορούσε. Ο πλανήτης ήταν μικροσκοπικός. Ποιους θα μπορούσε να κυβερνά ο βασιλιάς;

«Μεγαλειότατε...» του είπε «με συγχωρείτε που σας ρωτάω...»

«Σε διατάζω να με ρωτήσεις» βιάστηκε να πει ο βασιλιάς.

«Μεγαλειότατε... Ποιους κυβερνάτε;»

«Τα πάντα» απάντησε ο βασιλιάς με μια μεγάλη απλότητα.

«Τα πάντα;»

Ο βασιλιάς με μια διακριτική χειρονομία έδειξε τον πλανήτη του, τους άλλους πλανήτες και τα αστέρια.

«Όλα αυτά;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Όλα αυτά...» απάντησε ο βασιλιάς.

Γιατί δεν ήταν ένας μονάρχης απόλυτος αλλά ήταν ένας μονάρχης παγκόσμιος.

«Και τα αστέρια σας υπακούνε;»

«Φυσικά» του απάντησε ο βασιλιάς. «Υπακούνε αμέσως. Δεν ανέχομαι την απειθαρχία.

Τόση δύναμη εντυπωσίασε τον μικρό πρίγκιπα. Αν την είχε ο ίδιος, θα μπορούσε να παρακολουθήσει όχι μόνο σαράντα τέσσερα αλλά εβδομήντα δυο, ακόμη κι εκατό, ακόμη κι διακόσια ηλιοβασιλέματα την ίδια μέρα, χωρίς ποτέ να μετακινήσει την καρέκλα του!

Κι όπως ένιωθε λιγάκι θλιμμένος εξαιτίας της ανάμνησης του μικρού εγκαταλελειμμένου πλανήτη του, τόλμησε να ζητήσει μια χάρη από τον βασιλιά:

«Θα ήθελα να δω ένα ηλιοβασίλεμα... Κάντε μου τη χάρη... Διατάξτε τον ήλιο να βασιλέψει...»

«Αν διέταζα έναν στρατηγό να πετάξει από λουλούδι σε λουλούδι, όπως μια πεταλούδα, ή να γράψει μια τραγωδία ή να μεταμορφωθεί σε θαλασσοπούλι κι αν ο στρατηγός δεν εκτελούσε τη διαταγή που έλαβε, ποιανού σφάλμα θα ήταν; Δικό του ή δικό μου;»

«Θα ήταν δικό σας» είπε με σιγουριά ο μικρός πρίγκιπας.

«Ακριβώς. Πρέπει να απαιτούμε από τον καθένα αυτό που μπορεί να δώσει» απάντησε ο βασιλιάς. «Η εξουσία στηρίζεται πρώτα απ' όλα στη λογική. Αν διατάξεις τον λαό σου να πάει να πέσει στη θάλασσα, θα γινόταν επανάσταση. Έχω το δικαίωμα να απαιτώ υπακοή γιατί οι διαταγές μου είναι λογικές».

«Και το ηλιοβασίλεμά μου;» υπενθύμισε ο μικρός πρίγκιπας ο οποίος ποτέ δεν ξεχνούσε μια ερώτηση από τη στιγμή που την έκανε.

«Το ηλιοβασίλεμά σου θα το έχεις. Θα το απαιτήσω. Μα θα περιμένω, ως έμπειρος κυβερνήτης, να γίνουν ευνοϊκές οι συνθήκες».

«Και πότε θα συμβεί αυτό;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Χμ, χμ» απάντησε ο βασιλιάς, αφού συμβουλεύτηκε ένα χοντρό ημερολόγιο. «Χμ, χμ, θα γίνει γύρω στις... γύρω στις... θα γίνει σήμερα το βράδυ γύρω στις επτά και σαράντα! Και θα δεις πόσο καλά με υπακούνε».

Ο μικρός πρίγκιπας χασμουρήθηκε. Μετάνιωσε για το ηλιοβασίλεμα που χάθηκε. Ύστερα είχε αρχίσει να βαριέται λιγάκι:

«Δεν έχω πια τίποτα να κάνω εδώ» είπε στον βασιλιά. «Θα φύγω!»

«Μη φεύγεις» απάντησε ο βασιλιάς που ήταν τόσο περήφανος που είχε έναν υπήκοο.

«Μη φεύγεις, θα σε κάνω υπουργό!»

«Υπουργό με ποιο αντικείμενο;»

«Της... της δικαιοσύνης!»

«Μα δεν υπάρχει κανένας για να δικαστεί!»

«Δεν γνωρίζεις» είπε ο βασιλιάς. «Δεν έχω κάνει ακόμη τον γύρο του βασιλείου μου. Είμαι πολύ γέρος, δεν έχω χώρο για μια άμαξα και αυτό με κουράζει στο περπάτημα».

«Ω! Μα έχω δει ήδη» είπε ο μικρός πρίγκιπας που έσκυψε για να ρίξει μια ακόμη ματιά στην άλλη μεριά του πλανήτη. «Δεν υπάρχει κανείς, ούτε εκεί κάτω...»

«Τότε θα κρίνεις τον εαυτό σου» του απάντησε ο βασιλιάς. «Αυτό είναι το πιο δύσκολο. Είναι πολύ πιο δύσκολο να κρίνεις τον εαυτό σου από το να κρίνεις τους άλλους. Αν καταφέρεις να κρίνεις σωστά τον εαυτό σου, αυτό σημαίνει πως είσαι πραγματικά σοφός».

«Εγώ» είπε ο μικρός πρίγκιπας «μπορώ να κρίνω τον εαυτό μου όπου κι αν βρίσκομαι. Δεν υπάρχει λόγος να κατοικώ εδώ».

«Χμ, χμ» είπε ο βασιλιάς «πιστεύω πως στον πλανήτη μου υπάρχει ένας ηλικιωμένος ποντικός. Τον ακούω τη νύχτα. Θα μπορούσες να δικάζεις αυτόν τον ηλικιωμένο ποντικό. Θα μπορούσες να τον καταδικάζεις σε θάνατο κάθε τόσο. Έτσι η

ζωή του θα εξαρτιόταν από τη δικαιοσύνη σου. Μα θα του δίνεις χάρη κάθε φορά για λόγους οικονομίας. Δεν υπάρχει άλλος».

«Εμένα» απάντησε ο μικρός πρίγκιπας, «δεν μου αρέσει να καταδικάζω σε θάνατο και πιστεύω όσο τίποτα άλλο πως θα φύγω».

«Όχι» είπε ο βασιλιάς.

Όμως ο μικρός πρίγκιπας, έχοντας ολοκληρώσει τις προετοιμασίες του, δεν θέλησε να στεναχωρήσει τον γέρο μονάρχη:

«Αν η μεγαλειότητά σας επιθυμεί να την υπακούουν αμέσως, θα μπορούσατε να μου δώσετε μια λογική διαταγή. Θα μπορούσατε να με διατάξετε, για παράδειγμα, να φύγω μετά από ένα λεπτό. Μου φαίνεται πως οι συνθήκες είναι ευνοϊκές...»

Ο βασιλιάς δεν απάντησε και ο μικρός πρίγκιπας δίστασε λίγο, ύστερα όμως, μ' έναν αναστεναγμό, ξεκίνησε να φύγει.

«Σε κάνω πρεσβευτή μου» βιάστηκε τότε να φωνάξει ο βασιλιάς.

Είχε έναν σπουδαίο αέρα εξουσίας.

«Οι ενήλικες είναι πολύ περίεργοι» σκεφτόταν ο μικρός πρίγκιπας κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του.

11

Στον δεύτερο πλανήτη κατοικούσε ένας ματαιόδοξος.

«Α! Α! Επίσκεψη από έναν θαυμαστή!» φώναξε από μακριά ο ματαιόδοξος μόλις είδε τον μικρό πρίγκιπα.

Καθώς, για τους ματαιόδοξους, όλοι οι υπόλοιποι άνθρωποι είναι θαυμαστές.

«Καλημέρα» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Έχετε ένα παράξενο καπέλο».

«Είναι για να χαιρετάω» του απάντησε ο ματαιόδοξος. «Είναι για να χαιρετάω όταν με χειροκροτούν. Δυστυχώς, ποτέ δεν περνάει κανείς από εδώ».

«Α, ναι;» είπε ο μικρός πρίγκιπας που δεν καταλάβαινε.

«Χτύπα τα χέρια σου, το ένα με το άλλο» τον συμβούλεψε ο ματαιόδοξος.

Ο μικρός πρίγκιπας χτύπησε τα χέρια του, το ένα με το άλλο. Ο ματαιόδοξος χαιρέτισε με ευγνωμοσύνη, σηκώνοντας το καπέλο του.

«Εδώ πέρα είναι πιο διασκεδαστικά από την επίσκεψη στον βασιλιά» σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας. Κι άρχισε πάλι να χτυπά τα χέρια του, το ένα με το άλλο. Ο ματαιόδοξος άρχισε πάλι να χαιρετά σηκώνοντας το καπέλο του.

Μετά από πέντε λεπτά εκγύμνασης, ο μικρός πρίγκιπας κουράστηκε από τη μονοτονία του παιχνιδιού:

«Και, για να πέσει το καπέλο» ρώτησε, «τι πρέπει να κάνω;»

Μα ο ματαιόδοξος δεν τον άκουσε. Οι ματαιόδοξοι δεν ακούν τίποτα άλλο πέρα από τις επευφημίες.

«Στ' αλήθεια με θαυμάζεις τόσο πολύ;» ρώτησε τον μικρό πρίγκιπα.

«Τι σημαίνει *θαυμάζω*;»

«Θαυμάζω σημαίνει πως αναγνωρίζεις ότι είμαι ο πιο όμορφος, ο πιο καλοντυμένος, ο πιο πλούσιος και ο πιο έξυπνος στον πλανήτη».

«Μα είσαι μόνος σου στον πλανήτη σου!»

«Κάνε μου αυτή τη χάρη. Θαύμασέ με ούτως ή άλλως!»

«Θα σε θαυμάζω» είπε ο μικρός πρίγκιπας ανασηκώνοντας τους ώμους «αλλά γιατί σ' ενδιαφέρει τόσο πολύ αυτό;»

Κι ο μικρός πρίγκιπας έφυγε.

"Οι ενήλικες είναι σίγουρα αρκετά παράξενοι", σκέφτηκε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του.

Στον επόμενο πλανήτη κατοικούσε ένας μέθυσος. Αν κι αυτή η επίσκεψη ήταν πολύ σύντομη, βύθισε τον μικρό πρίγκιπα σε μια μεγάλη μελαγχολία.

«Τι κάνεις εκεί;» ρώτησε τον μέθυσο που καθόταν σιωπηλός μπροστά από μια συλλογή άδειες και μια συλλογή γεμάτες φιάλες.

«Πίνω» απάντησε ο μέθυσος με πένθιμο ύφος.

«Γιατί πίνεις;» τον ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Για να ξεχάσω» απάντησε ο μέθυσος.

«Για να ξεχάσεις τι;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας που είχε αρχίσει να τον λυπάται.

«Για να ξεχάσω πως ντρέπομαι» ομολόγησε ο μέθυσος χαμηλώνοντας το κεφάλι.

«Για ποιο πράγμα ντρέπεσαι;» του είπε ο μικρός πρίγκιπας που ήθελε να τον βοηθήσει.

«Ντρέπομαι που πίνω!» συμπλήρωσε ο μέθυσος που βυθίστηκε αμέσως στη σιωπή.

Κι ο μικρός πρίγκιπας έφυγε απορημένος.

"Οι ενήλικες είναι αναμφίβολα πολύ πολύ περίεργοι", σκέφτηκε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του.

Ο τέταρτος πλανήτης ήταν αυτός του επιχειρηματία. Αυτός ο άνθρωπος ήταν τόσο πολύ απασχολημένος που δεν σήκωσε καθόλου το κεφάλι του κατά την άφιξη του μικρού πρίγκιπα.

«Καλημέρα» του είπε. «Το τσιγάρο σας έσβησε».

«Τρία και δυο κάνουν πέντε. Πέντε και επτά κάνουν δώδεκα. Δώδεκα και τρία κάνουν δεκαπέντε. Καλημέρα. Δεκαπέντε και επτά κάνουν είκοσι δυο. Είκοσι δυο και έξι κάνουν είκοσι οκτώ. Καθόλου χρόνος για να το ξανανάψω. Είκοσι έξι και πέντε κάνουν τριάντα ένα. Ουφ! Μας κάνει λοιπόν πεντακόσια ένα εκατομμύρια, εξακόσιες είκοσι δυο χιλιάδες, επτακόσια τριάντα ένα».

«Πεντακόσια εκατομμύρια από ποιο πράγμα;»

«Ε; Ακόμη εδώ είσαι; Πεντακόσια εκατομμύρια από... δεν ξέρω πια... Έχω απίστευτα αρκετή δουλειά! Είμαι σοβαρός, εγώ, δεν διασκεδάζω με σαχλαμάρες! Δυο και πέντε κάνουν επτά...»

«Πεντακόσια εκατομμύρια από ποιο πράγμα» επανέλαβε ο μικρός πρίγκιπας ο οποίος ποτέ δεν ξεχνούσε μια ερώτηση, από τη στιγμή που την έκανε.

Ο επιχειρηματίας σήκωσε το κεφάλι:

«Εδώ και πενήντα τέσσερα χρόνια που κατοικώ σ' αυτόν τον πλανήτη, δεν μ' έχουν ενοχλήσει παρά μόνο τρεις φορές. Η πρώτη φορά ήταν πριν από είκοσι δυο χρόνια, όταν έπεσε ένα σκαθάρι, ένας Θεός ξέρει από πού. Έκανε τέτοιο φοβερό θόρυβο που έκανα τέσσερα λάθη σε μια πρόσθεση. Η δεύτερη φορά ήταν πριν από έντεκα χρόνια, από μια κρίση ρευματισμών. Είμαι σοβαρός, εγώ. Η τρίτη φορά... μόλις τώρα! Έλεγα λοιπόν πεντακόσια ένα εκατομμύρια...»

«Εκατομμύρια από ποιο πράγμα;»

Ο επιχειρηματίας κατάλαβε πως δεν είχε καμία ελπίδα να ησυχάσει:

«Εκατομμύρια από αυτά τα μικρά πραγματάκια που βλέπουμε μερικές φορές στον ουρανό».

«Από μύγες;»

«Μα, όχι. Από αυτά τα μικρά πραγματάκια που λάμπουν».

«Από μέλισσες;»

«Μα, όχι. Από αυτά τα μικρά χρυσαφένια πραγματάκια που κάνουν τους αργόσχολους να ονειροπολούν. Αλλά είμαι σοβαρός εγώ! Δεν έχω χρόνο για ονειροπόληση».

«Α, από αστέρια!»

«Ακριβώς. Από αστέρια».

«Και τι τα κάνεις αυτά τα πεντακόσια εκατομμύρια αστέρια;»

«Πεντακόσια ένα εκατομμύρια, εξακόσιες είκοσι δυο χιλιάδες, εφτακόσια τριάντα ένα. Είμαι σοβαρός, εγώ, είμαι ακριβής».

«Και τι τα κάνεις όλα αυτά τα αστέρια;»

«Τι τα κάνω;»

«Ναι».

«Τίποτα. Τα έχω στην κατοχή μου».

«Έχεις στην κατοχή σου τα αστέρια;»

«Ναι».

«Μα γνώρισα ήδη έναν βασιλιά που...»

«Οι βασιλιάδες δεν κατέχουν τίποτα. Απλώς *βασιλεύουν*. Αυτό είναι πολύ διαφορετικό».

«Και σε τι χρησιμεύει να έχεις στην κατοχή σου τα αστέρια;»

«Μου χρησιμεύει στο να είμαι πλούσιος».

«Και σε τι χρησιμεύει να είσαι πλούσιος;»

«Στο να αγοράζω άλλα αστέρια, αν ανακαλυφθεί κάποιο».

«Αυτός εδώ», σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας, μου θυμίζει κάπως τη λογική του μέθυσου.

Ωστόσο έθεσε μερικές ακόμη ερωτήσεις:

«Πώς μπορεί να κατέχει κάποιος τα αστέρια;»

«Σε ποιον ανήκουν;» απάντησε νευριασμένος ο επιχειρηματίας.

«Δεν ξέρω. Σε κανέναν».

«Άρα είναι δικά μου καθώς εγώ το σκέφτηκα πρώτος».

«Αρκεί αυτό;»

«Ασφαλώς. Όταν βρίσκεις ένα διαμάντι που δεν είναι κανενός, είναι δικό σου. Όταν βρίσκεις ένα νησί που δεν είναι κανενός, είναι δικό σου. Όταν έχεις πρώτος μια ιδέα, την κατοχυρώνεις: είναι δική σου. Κι εγώ κατέχω τα αστέρια, αφού ποτέ κανένας πριν από μένα δεν σκέφτηκε να τα αποκτήσει».

«Αυτό είναι αλήθεια» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Και τι τα κάνεις;»

«Τα διαχειρίζομαι. Τα μετρώ και τα ξαναμετρώ» είπε ο επιχειρηματίας. «Είναι δύσκολο. Μα, είμαι ένας σοβαρός άνθρωπος!»

Ο μικρός πρίγκιπας δεν είχε ικανοποιηθεί ακόμη.

«Εγώ, αν έχω στην κατοχή μου ένα μαντίλι, μπορώ να το τυλίξω στον λαιμό μου και να το πάρω μαζί μου. Εγώ, αν έχω στην κατοχή μου ένα λουλούδι, μπορώ να το κόψω και να το πάρω μαζί μου. Μα εσύ δεν μπορείς να κόψεις τα αστέρια!»

«Όχι, όμως μπορώ να τα καταθέσω στην τράπεζα».

«Τι σημαίνει αυτό;»

«Σημαίνει πως γράφω σ' ένα μικρό χαρτάκι τον αριθμό των αστεριών μου. Κι έπειτα το κλειδώνω μέσα σ' ένα συρτάρι».

«Κι αυτό είναι όλο;»

«Αυτό αρκεί».

Είναι διασκεδαστικό, σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας. Και κάπως λυρικό. Μα δεν είναι καθόλου σοβαρό.

Ο μικρός πρίγκιπας είχε αρκετά διαφορετικές ιδέες από τις ιδέες των ενηλίκων σχετικά με τα σοβαρά πράγματα.

«Εγώ», είπε ακόμη, «έχω στην κατοχή μου ένα λουλούδι που το ποτίζω καθημερινά. Έχω στην κατοχή μου τρία ηφαίστεια που τα καθαρίζω κάθε εβδομάδα. Γιατί καθαρίζω και το ανενεργό. Ποτέ δεν ξέρεις. Είναι χρήσιμο για τα ηφαίστειά μου και είναι εξίσου χρήσιμο για το λουλούδι μου, που τα κατέχω. Μα, εσύ δεν είσαι χρήσιμος στ' αστέρια...»

Ο επιχειρηματίας άνοιξε το στόμα αλλά δεν βρήκε τίποτα να απαντήσει κι ο μικρός πρίγκιπας έφυγε. Οι ενήλικες είναι πράγματι ασυνήθιστοι, σκέφτηκε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του.

Ο πέμπτος πλανήτης ήταν πολύ παράξενος. Ήταν ο μικρότερος απ' όλους. Είχε ακριβώς τόσο χώρο για να φιλοξενεί έναν φανοστάτη κι έναν άνθρωπο που άναβε κι έσβηνε το φανάρι. Ο μικρός πρίγκιπας δεν μπορούσε να εξηγήσει σε τι θα μπορούσε να εξυπηρετήσει, κάπου πάνω στον ουρανό, σ' έναν πλανήτη χωρίς σπίτια, χωρίς πληθυσμό, ένα φανάρι και ένας άνθρωπος που το άναβε και το έσβηνε.

Αλλά είπε στον εαυτό του:

«Ίσως να είναι παράλογος αυτός ο άνθρωπος. Όμως είναι λιγότερο παράλογος από τον βασιλιά, τον ματαιόδοξο, τον επιχειρηματία και τον μέθυσο. Τουλάχιστον η δουλειά του έχει κάποιο νόημα. Όταν ανάβει το φανάρι του, είναι σαν να γεννιέται ακόμη ένα αστέρι ή ένα λουλούδι. Όταν σβήνει το φανάρι του, είναι σαν να αποκοιμιέται το λουλούδι ή το αστέρι. Είναι μια πολύ ωραία δουλειά. Είναι πραγματικά χρήσιμη, αφού είναι ωραία».

Όταν πλησίασε τον πλανήτη, χαιρέτισε με σεβασμό τον άνθρωπο που άναβε κι έσβηνε το φανάρι.

«Καλημέρα. Γιατί έσβησες το φανάρι σου;»

«Αυτή είναι η διαταγή» απάντησε ο άνθρωπος που άναβε κι έσβηνε το φανάρι. «Καλημέρα».

«Ποια είναι η διαταγή;»

«Να σβήνω το φανάρι μου. Καλησπέρα».

Και το άναψε ξανά.

«Μα γιατί το άναψες πάλι;»

«Αυτή είναι η διαταγή» απάντησε ο άνθρωπος που άναβε κι έσβηνε το φανάρι.

«Δεν καταλαβαίνω» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Δεν υπάρχει κάτι να καταλάβεις» είπε ο άνθρωπος που άναβε κι έσβηνε το φανάρι.

«Η διαταγή είναι διαταγή. Καλημέρα».

Κι έσβησε το φανάρι του.

Έπειτα σκούπισε το μέτωπό του μ' ένα κόκκινο καρό μαντίλι.

«Εδώ κάνω μια απαίσια δουλειά. Κάποτε είχε νόημα. Έσβηνα το πρωί κι άναβα το βράδυ. Είχα την υπόλοιπη μέρα να ξεκουράζομαι και την υπόλοιπη νύχτα για να κοιμάμαι...»

«Κι από εκείνη την εποχή η διαταγή άλλαξε;»

«Η διαταγή δεν άλλαξε» είπε ο άνθρωπος που άναβε κι έσβηνε το φανάρι. «Κι αυτό είναι το δράμα μου! Ο πλανήτης χρόνο με το χρόνο γυρίζει γρηγορότερα και η διαταγή δεν έχει αλλάξει!»

«Λοιπόν;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Τώρα λοιπόν που γυρίζει μια φορά το λεπτό, δεν έχω πάνω από ένα δευτερόλεπτο για να ξεκουραστώ. Ανάβω και σβήνω μια φορά ανά λεπτό!»

«Αυτό είναι αστείο! Οι ημέρες στον τόπο σου διαρκούν ένα λεπτό!»

«Δεν είναι καθόλου αστείο» είπε ο άνθρωπος που άναβε κι έσβηνε το φανάρι.

«Πέρασε κιόλας ένας μήνας από τότε που αρχίσαμε να συζητάμε».

«Ένας μήνας;»

«Ναι. Τριάντα λεπτά. Τριάντα μέρες! Καληνύχτα».

Και άναψε πάλι το φανάρι του.

Ο μικρός πρίγκιπας τον κοίταξε και συμπάθησε αυτόν τον άνθρωπο που άναβε κι έσβηνε το φανάρι του, ο οποίος υπάκουγε τόσο πιστά στη διαταγή. Θυμήθηκε τα ηλιοβασιλέματα που αναζητούσε και ο ίδιος μετακινώντας την καρέκλα του.

Ήθελε να βοηθήσει τον φίλο του:

«Ξέρω έναν τρόπο για να ξεκουράζεσαι όποτε το θελήσεις...»

«Πάντοτε το θέλω» απάντησε ο άνθρωπος που άναβε κι έσβηνε το φανάρι.

Γιατί δεν αποκλείεται να είναι κανείς ταυτόχρονα και πιστός και τεμπέλης.

Ο μικρός πρίγκιπας συνέχισε:

«Ο πλανήτης σου είναι τόσο μικρός που μπορείς να κάνεις τον γύρο του με τρείς δρασκελιές. Δεν έχεις παρά να περπατάς αργά αργά για να μένεις πάντα στην πλευρά με τον ήλιο. Όταν θελήσεις να ξεκουραστείς, θα περπατάς... και η μέρα θα διαρκεί όσο θέλεις εσύ».

«Αυτό δεν με βοηθάει και πολύ» είπε ο άνθρωπος που άναβε κι έσβηνε το φανάρι.

«Αυτό που μου αρέσει στη ζωή είναι να κοιμάμαι».

«Είσαι άτυχος» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Είμαι άτυχος» είπε ο άνθρωπος που άναβε κι έσβηνε το φανάρι. «Καλημέρα».

Κι έσβησε το φανάρι του.

«Αυτόν εδώ», σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας συνεχίζοντας το ταξίδι του, «αυτόν εδώ θα τον περιφρονούσαν όλοι οι άλλοι, ο βασιλιάς, ο ματαιόδοξος, ο μέθυσος, ο επιχειρηματίας. Ωστόσο είναι ο μόνος που δεν μου φαίνεται γελοίος. Ίσως επειδή ασχολείται και με άλλα πράγματα πέρα από τον εαυτό του». Αναστέναξε λυπημένος και σκέφτηκε ακόμη: "Αυτός εδώ είναι ο μόνος που θα μπορούσε να τον κάνω φίλο μου. Μα ο πλανήτης του είναι πράγματι τόσο μικρός. Δεν υπάρχει χώρος για δυο..."

Αυτό που ο μικρός πρίγκιπας δεν τολμούσε να ομολογήσει είναι ότι στεναχωριόταν που άφηνε αυτόν τον ευλογημένο πλανήτη, κυρίως για τα χίλια τετρακόσια σαράντα ηλιοβασιλέματα το εικοσιτετράωρο!

15

Ο έκτος πλανήτης ήταν ένας πλανήτης δέκα φορές μεγαλύτερος. Κατοικούσε σ' αυτόν ένας ηλικιωμένος Κύριος που έγραφε πελώρια βιβλία.

«Να ένας εξερευνητής!» φώναξε μόλις είδε τον μικρό πρίγκιπα.

Ο μικρός πρίγκιπας κάθισε στο τραπέζι, λίγο λαχανιασμένος. Είχε ήδη ταξιδέψει τόσο πολύ!

«Από πού έρχεσαι;» τον ρώτησε ο ηλικιωμένος Κύριος.

«Τι είναι αυτό το χοντρό βιβλίο;» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Τι κάνετε εδώ;»

«Είμαι γεωγράφος» απάντησε ο ηλικιωμένος Κύριος.

«Ποιος είναι ο *γεωγράφος*;»

«Είναι ένας επιστήμονας που γνωρίζει πού βρίσκονται οι θάλασσες, τα ποτάμια, οι πόλεις, τα βουνά και οι έρημοι».

«Αυτό είναι αρκετά ενδιαφέρον» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Αυτό είναι επιτέλους ένα πραγματικό επάγγελμα!» Κι έριξε μια ματιά γύρω στον πλανήτη του γεωγράφου. Ποτέ πριν δεν είχε δει έναν τόσο μεγαλοπρεπή πλανήτη.

«Είναι πολύ ωραίος ο πλανήτης σας. Υπάρχουν μήπως ωκεανοί;»

«Δεν μπορώ να το γνωρίζω αυτό» είπε ο γεωγράφος.

«Α! (ο μικρός πρίγκιπας ήταν απογοητευμένος). Και βουνά;»

«Δεν μπορώ να το γνωρίζω αυτό» είπε ο γεωγράφος.

«Και πόλεις και ποτάμια και ερήμους;»

«Δεν μπορώ να το γνωρίζω ούτε αυτό» απάντησε ο γεωγράφος.

«Μα είσαστε γεωγράφος!»

«Σωστά» είπε ο γεωγράφος «αλλά δεν είμαι

εξερευνητής. Έχω έλλειψη από εξερευνητές. Δεν είναι δουλειά του γεωγράφου να μετρήσει τις πολιτείες, τα ποτάμια, τα βουνά, τις θάλασσες και τους ωκεανούς. Ο γεωγράφος είναι ένα πολύ σημαντικό πρόσωπο για να περιπλανιέται. Δεν αποχωρεί ποτέ από το γραφείο του. Δέχεται όμως τους εξερευνητές. Τους θέτει ερωτήσεις και κρατά σημειώσεις των αναμνήσεών τους. Κι αν οι αναμνήσεις κάποιου απ' αυτούς του φανούν ενδιαφέρουσες, ο γεωγράφος κάνει μια έρευνα για το ήθος του εξερευνητή».

«Γιατί αυτό;»

«Γιατί ένας εξερευνητής που λέει ψέματα θα ήταν καταστροφή για τα βιβλία της γεωγραφίας. Το ίδιο κι ένας εξερευνητής που πίνει πολύ».

«Γιατί αυτό;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Γιατί οι μέθυσοι τα βλέπουν διπλά. Επομένως ο γεωγράφος θα σημείωνε δυο βουνά εκεί όπου υπάρχει μόνο ένα».

«Γνωρίζω κάποιον» είπε ο μικρός πρίγκιπας «που θα γινόταν πολύ κακός εξερευνητής».

«Είναι πιθανό. Λοιπόν, αν το ήθος του εξερευνητή φαίνεται καλό, γίνεται μια έρευνα σχετικά με την ανακάλυψή του».

«Επί τόπου;»

«Όχι. Είναι πολύπλοκο. Απαιτούμε όμως από τον εξερευνητή να παρουσιάσει αποδείξεις. Αν πρόκειται, για παράδειγμα, για την ανακάλυψη ενός μεγάλου βουνού, πρέπει να φέρει μεγάλες πέτρες».

Ο γεωγράφος ξαφνικά ενθουσιάστηκε.

«Όμως κι εσύ έρχεσαι από μακριά! Είσαι ένας εξερευνητής! Θα μου περιγράψεις τον πλανήτη σου!»

Και ο γεωγράφος, ανοίγοντας το βιβλίο του, έξυσε το μολύβι του. «Σημειώνουμε πρώτα με μολύβι τις διηγήσεις των εξερευνητών. Περιμένουμε, για να τις γράψουμε με μελάνι, ο εξερευνητής να μας παρουσιάσει τις αποδείξεις».

«Λοιπόν;» ρώτησε ο γεωγράφος.

«Α, ο τόπος μου» είπε ο μικρός πρίγκιπας «δεν έχει τόσο ενδιαφέρον, είναι όλα μικρά. Έχω τρία ηφαίστεια. Δυο ενεργά

πφαίστεια κι ένα πφαίστειο ανενεργό. Μα, κανείς δεν ξέρει ποτέ».

«Κανείς δεν ξέρει ποτέ» είπε ο γεωγράφος.

«Έχω επίσης κι ένα λουλούδι».

«Δεν καταγράφουμε καθόλου τα λουλούδια» είπε ο γεωγράφος.

«Γιατί αυτό; Δεν είναι ωραίο!»

«Γιατί τα λουλούδια είναι εφήμερα».

«Τι σημαίνει *εφήμερο*;»

«Οι γεωγραφίες» είπε ο γεωγράφος «είναι τα πολυτιμότερα βιβλία απ' όλα. Δεν παλιώνουν ποτέ. Είναι σπάνιο ένα βουνό να αλλάξει θέση. Είναι πολύ σπάνιο ένας ωκεανός να αδειάσει από το νερό του. Γράφουμε για πράγματα αιώνια».

«Μα τα ανενεργά πφαίστεια μπορούν να ξυπνήσουν» διέκοψε ο μικρός πρίγκιπας. «Τι σημαίνει *εφήμερο*;»

«Το ότι τα πφαίστεια είναι ανενεργά ή θα ξυπνήσουν, εμάς το ίδιο μας κάνει» απάντησε ο γεωγράφος. «Αυτό που μετράει για εμάς είναι το βουνό. Αυτό δεν αλλάζει καθόλου».

«Μα τι σημαίνει *εφήμερο*;» επανέλαβε ο μικρός πρίγκιπας που, στη ζωή του, δεν εγκατέλειπε την ερώτηση από τη στιγμή που θα την έθετε.

«Σημαίνει αυτό που κινδυνεύει να χαθεί προσεχώς».

«Το λουλούδι μου κινδυνεύει να χαθεί προσεχώς;»

«Φυσικά».

«Το λουλούδι μου είναι εφήμερο» σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας, και δεν έχει παρά τέσσερα αγκάθια για να υπερασπίσει τον εαυτό του απέναντι στον κόσμο! Κι εγώ το άφησα ολομόναχο στον τόπο μου!

Ήταν η πρώτη φορά που ένιωθε μετανιωμένος. Μα ξαναπήρε κουράγιο:

«Ποιο μέρος με συμβουλεύετε να επισκεφτώ;» τον ρώτησε.

«Τον πλανήτη Γη» απάντησε ο γεωγράφος. «Έχει μια καλή φήμη...»

Και ο μικρός πρίγκιπας έφυγε, σκεπτόμενος το λουλούδι του.

Ο έβδομος πλανήτης λοιπόν ήταν η Γη.

Η Γη δεν ήταν ένας συνηθισμένος πλανήτης! Εκεί υπάρχουν εκατόν έντεκα βασιλιάδες (χωρίς βέβαια να ξεχνάμε τους βασιλιάδες των μαύρων), επτά χιλιάδες γεωγράφοι, εννιακόσιες χιλιάδες επιχειρηματίες, εφτάμισι εκατομμύρια μέθυσοι, τριακόσια έντεκα εκατομμύρια ενήλικες. Για να σας δώσω μια ιδέα των διαστάσεων της Γης, θα σας πω ότι πριν την ανακάλυψη του ηλεκτρισμού, έπρεπε να συντηρούν, μαζί και στις έξι ηπείρους, μια πραγματική στρατιά από τετρακόσιες εξήντα δυο χιλιάδες πεντακόσιους έντεκα ανθρώπους να ανάβουν και να σβήνουν φανάρια.

Βλέποντάς το από μακριά, το θέαμα ήταν υπέροχο. Οι κινήσεις αυτής της στρατιάς ήταν συντονισμένες όπως τις κινήσεις ενός μπαλέτου. Πρώτα άρχιζαν αυτοί που άναβαν τα φανάρια της Νέας Ζηλανδίας και της Αυστραλίας. Μόλις άναβαν τα φανάρια τους, πήγαιναν να κοιμηθούν. Τότε ήταν η σειρά των ανθρώπων που άναβαν τα φανάρια στην Κίνα και στη Σιβηρία να πάρουν μέρος στον χορό. Μετά κι αυτοί θα αποσύρονταν στα παρασκήνια. Έπειτα ερχόταν η σειρά των ανθρώπων που άναβαν τα φανάρια στη Ρωσία και στην Ινδία. Μετά της Αφρικής και της Ευρώπης. Κατόπιν της Νότιας Αμερικής. Ύστερα της Βόρειας Αμερικής. Και ποτέ δεν γινόταν λάθος στη σειρά εμφάνισής τους στη σκηνή. Ήταν εκπληκτικό.

Μονάχα ο άνθρωπος που άναβε το μοναδικό φανάρι στο Βόρειο Πόλο και ο συνάδελφός του που άναβε το φανάρι στον Νότιο Πόλο, περνούσαν μια ζωή χαλαρή και ξεκούραστη: δούλευαν μονάχα δυο φορές τον χρόνο.

Όταν θέλεις να το παίξεις έξυπνος, συμβαίνει να λες και κανένα ψεματάκι. Δεν ήμουν απόλυτα ειλικρινής μιλώντας σας για τους ανθρώπους που άναβαν κι έσβηναν τα φανάρια. Κινδύνευσα να δώσω μια ψεύτικη ιδέα για τον πλανήτη μας σε όσους δεν τον γνωρίζουν. Οι άνθρωποι καταλαμβάνουν πολύ περιορισμένο χώρο πάνω στη γη. Αν τα δυο δισεκατομμύρια των κατοίκων της στέκονταν όρθιοι και λίγο στριμωγμένοι, όπως σε μια συγκέντρωση, θα χωρούσαν άνετα σ' έναν δημόσιο χώρο μήκους είκοσι χιλιάδων και πλάτους είκοσι χιλιάδων. Η ανθρωπότητα θα μπορούσε να στριμωχθεί στο μικρότερο νησάκι του Ειρηνικού.

Οι ενήλικες, βέβαια, δεν θα σας πιστέψουν. Φαντάζονται πως πιάνουν αρκετό χώρο. Βλέπουν τον εαυτό τους τόσο σημαντικό όπως τα μπαομπάμπ. Να τους συμβουλεύσετε λοιπόν να κάνουν τον υπολογισμό. Λατρεύουν τους αριθμούς: θα τους αρέσει πολύ αυτό. Αλλά μη χάσετε τον καιρό σας με αυτό το βάσανο. Είναι μάταιο. Εμπιστευτείτε με.

Ο μικρός πρίγκιπας, μόλις πάτησε στη γη, ήταν έκπληκτος που δεν είδε κανέναν. Φοβόταν μήπως είχε έρθει σε λάθος πλανήτη μέχρι που ένα δαχτυλίδι στο χρώμα του φεγγαριού, κουνήθηκε στην άμμο.

«Καλησπέρα» είπε ο μικρός πρίγκιπας με την ευκαιρία.

«Καλησπέρα» είπε το φίδι.

«Σε ποιον πλανήτη προσγειώθηκα;»

ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Στη Γη, στην Αφρική» απάντησε το φίδι.

«Α... Ώστε δεν υπάρχει κανείς στη Γη;»

«Εδώ είναι η έρημος.

Δεν υπάρχει κανένας στις ερήμους.

Η Γη είναι μεγάλη» είπε το φίδι.

Ο μικρός πρίγκιπας κάθισε

σε μια πέτρα και σήκωσε το βλέμμα
του στον ουρανό.

«Αναρωτιέμαι» είπε «αν τα αστέρια λάμπουν μόνο και μόνο για να μπορέσει μια μέρα να βρει πάλι ο καθένας το δικό του. Κοίταξε τον πλανήτη μου. Είναι ακριβώς από πάνω μας... Όμως τι μακριά που είναι!»

«Είναι ωραίος» είπε το φίδι. «Τι ήρθες να κάνεις εδώ;»

«Έχω προβλήματα με ένα λουλούδι» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Α!» είπε το φίδι.

Και σώπασαν.

«Πού βρίσκονται οι άνθρωποι;» ξαναρώτησε ο μικρός πρίγκιπας. «Είναι κάπως μοναχικά στην έρημο...»

«Μοναχικά νιώθεις επίσης και ανάμεσα στους ανθρώπους» είπε το φίδι.

Ο μικρός πρίγκιπας το κοίταξε για αρκετή ώρα:

«Είσαι κάπως παράξενο ζώο» του είπε τελικά, «λεπτό όπως ένα δάχτυλο...»

«Όμως είμαι πιο δυνατό κι από το δάχτυλο ενός βασιλιά» είπε το φίδι.

Ο μικρός πρίγκιπας χαμογέλασε:

«Δεν είσαι και τόσο ισχυρό... Δεν έχεις καν πόδια... Δεν μπορείς καν να ταξιδέψεις...»

«Μπορώ να σε μεταφέρω πιο μακριά κι από ένα καράβι» είπε το φίδι.

Τυλίχτηκε γύρω από τον αστράγαλο του μικρού πρίγκιπα, σαν ένα χρυσό βραχιόλι:

«Όποιον αγγίζω εγώ τον μεταφέρω στη γη απ' όπου βγήκε» πρόσθεσε επίσης.

«Όμως εσύ είσαι αγνός και
έρχεσαι από ένα αστέρι...»

Ο μικρός πρίγκιπας δεν απάντησε.

«Με κάνεις να νιώθω λύπη, είσαι τόσο αδύναμος πάνω σ' αυτή τη Γη από γρανίτη. Μπορώ να σε βοηθήσω καμιά μέρα αν νοσταλγήσεις πολύ τον πλανήτη σου. Μπορώ...»

«Α! Κατάλαβα πολύ καλά» είπε ο μικρός πρίγκιπας «μα γιατί μου μιλάς πάντα με αινίγματα;»

«Εγώ λύνω τα πάντα» είπε το φίδι.

Και σώπασαν.

18

Ο μικρός πρίγκιπας, διασχίζοντας την έρημο, συνάντησε ένα μονάχα λουλούδι. Ένα λουλούδι με τρία πέτα, ένα λουλούδι ασήμαντο...

«Καλημέρα» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Καλημέρα» είπε το λουλούδι.

«Πού βρίσκονται οι άνθρωποι;» ρώτησε ευγενικά ο μικρός πρίγκιπας.

Το λουλούδι, μια μέρα, είχε δει να περνάει ένα καραβάνι:

«Οι άνθρωποι; Νομίζω ότι υπάρχουν έξι-επτά. Τους είχα δει πριν χρόνια. Μα δεν ξέρεις ποτέ πού να τους βρεις. Τους παρασέρνει ο άνεμος. Δεν έχουν ρίζες κι αυτό τους δυσκολεύει πολύ».

«Αντίο» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Αντίο» είπε το λουλούδι.

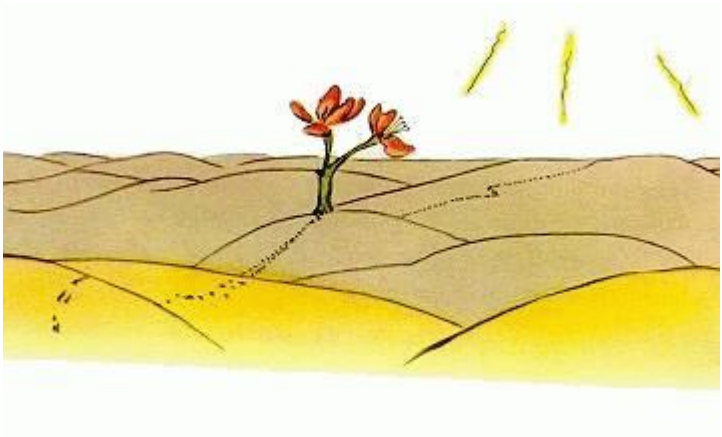

Ο μικρός πρίγκιπας προχώρησε στην ανάβαση ενός ψηλού βουνού. Τα μόνα βουνά που γνώρισε ποτέ του ήταν τα τρία ηφαίστεια που του έφταναν ως το γόνατο. Και χρησιμοποιούσε το ανενεργό ηφαίστειο για σκαμνάκι. «Από ένα τόσο ψηλό βουνό όπως αυτό» σκέφτηκε «θα μπορούσα με μια ματιά να δω ολόκληρο τον πλανήτη και όλους τους ανθρώπους...» Μα δεν μπόρεσε να δει τίποτα άλλο πέρα από μυτερές κορυφές από πέτρα.

«Καλημέρα» είπε με την ευκαιρία.

«Καλημέρα... Καλημέρα... Καλημέρα» απάντησε ο αντίλαλος.

«Ποιοι είσαστε εσείς;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Ποιοι είσαστε εσείς... ποιοι είσαστε εσείς... ποιοι είσαστε εσείς...» απάντησε ο αντίλαλος.

«Γίνετε φίλοι μου, είμαι μόνος μου» είπε.

«Είμαι μόνος μου... είμαι μόνος μου... είμαι μόνος μου» απάντησε ο αντίλαλος.

«Τι παράξενος πλανήτης!» σκέφτηκε. Είναι εντελώς ξερός, είναι όλο μύτες και τελείως αλμυρός.

Και οι άνθρωποι δεν έχουν αρκετή φαντασία. Επαναλαμβάνουν αυτό που τους λες... Στον τόπο μου είχα ένα λουλούδι: πάντα μιλούσε πρώτο...

Έχοντας περπατήσει για αρκετό καιρό μέσα στην άμμο, στα βράχια και στα χιόνια, έφτασε η στιγμή που, επιτέλους, ανακάλυψε έναν δρόμο. Κι οι δρόμοι οδηγούν όλοι στους ανθρώπους.

«Καλημέρα» είπε.

Ήταν ένας κήπος ολάνθιστος με τριαντάφυλλα.

«Καλημέρα» είπαν τα τριαντάφυλλα.

Ο μικρός πρίγκιπας τα κοίταξε. Έμοιαζαν πολύ με το δικό του λουλούδι.

«Τι είσαστε;» τα ρώτησε έκπληκτος.

«Είμαστε τριαντάφυλλα» είπαν τα τριαντάφυλλα.

«Α!» έκανε ο μικρός πρίγκιπας...

Κι αισθάνθηκε πολύ δυστυχισμένος. Το λουλούδι του τού είχε πει ότι ήταν το μοναδικό του είδους του σ' ολόκληρο το σύμπαν. Και να λοιπόν που υπήρχαν πέντε χιλιάδες, όλα ακριβώς ίδια μεταξύ τους, σ' έναν μόνο κήπο!

«Θα θύμωνε πάρα πολύ» σκέφτηκε «αν το έβλεπε αυτό... Θα έβηχε υπερβολικά και θα έκανε πως πεθαίνει για να γλιτώσει το ρεζίλεμα. Και σίγουρα θα ήμουν υποχρεωμένος να προσποιηθώ πως την περιποιούμαι, διαφορετικά, για να ταπεινώσει κι εμένα, θα αφηνόταν να πεθάνει στ' αλήθεια...»

Έπειτα σκέφτηκε: «Θεωρούσα πως ήμουν πλούσιος μ' ένα λουλούδι μοναδικό και δεν κατέχω παρά ένα συνηθισμένο τριαντάφυλλο. Αυτό και τα τρία ηφαίστειά μου που μου φτάνουν ως το γόνατο, και το ένα απ' αυτά, ίσως να είναι ανενεργό για πάντα, δεν με κάνουν έναν σπουδαίο πρίγκιπα...» Και ξαπλωμένος πάνω στο χορτάρι, έκλαψε.

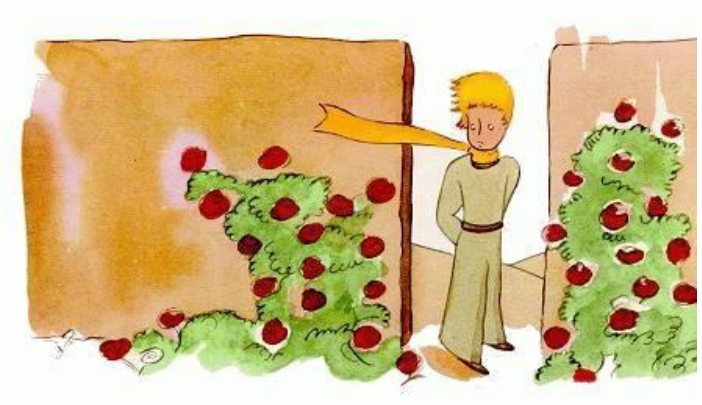

21

Τότε ήταν που εμφανίστηκε η αλεπού.

«Καλημέρα» είπε η αλεπού.

«Καλημέρα» απάντησε ευγενικά ο μικρός πρίγκιπας που γύρισε αλλά δεν είδε τίποτα.

«Είμαι εδώ πέρα» είπε η φωνή «κάτω από τη μηλιά».

«Τι είσαι εσύ;» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Είσαι πολύ χαριτωμένη...»

«Είμαι μια αλεπού» είπε η αλεπού.

«Ένα να παίξεις μαζί μου» της πρότεινε ο μικρός πρίγκιπας. «Είμαι πολύ λυπημένος...»

«Δεν μπορώ να παίξω μαζί σου» είπε η αλεπού. «Δεν είμαι εξημερωμένη».

«Α! συγνώμη!» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

Μα κατόπιν σκέψης, πρόσθεσε:

«Τι σημαίνει *εξημερώνω*;»

«Δεν είσαι από εδώ» είπε η αλεπού «τι ψάχνεις;»

«Ψάχνω τους ανθρώπους» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Τι σημαίνει *εξημερώνω*;»

«Οι άνθρωποι» είπε η αλεπού «έχουν όπλα και κυνηγούν. Αυτό είναι πολύ ενοχλητικό! Εκτρέφουν επίσης και κότες. Αυτό είναι το μόνο ενδιαφέρον τους. Ψάχνεις για κότες;»

«Όχι» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Ψάχνω για φίλους. Τι σημαίνει *εξημερώνω*;»

«Είναι κάτι που έχει ξεχαστεί αρκετά» είπε η αλεπού. «Σημαίνει *δημιουργώ δεσμούς*»

«Δημιουργώ δεσμούς;»

«Φυσικά» είπε η αλεπού. «Μέχρι στιγμής είσαι για μένα ένα μικρό αγόρι, ίδιο ακριβώς με άλλα εκατό χιλιάδες μικρά αγόρια. Κι εγώ δεν σ' έχω ανάγκη. Ούτε κι εσύ μ' έχεις ανάγκη. Δεν είμαι για σένα παρά μια αλεπού ίδια ακριβώς με άλλες εκατό χιλιάδες αλεπούδες. Αν όμως με εξημερώσεις, θα έχουμε ανάγκη ο ένας τον άλλο. Θα είσαι για μένα μοναδικός στον κόσμο. Θα είμαι για σένα μοναδική στον κόσμο...»

«Αρχίζω να καταλαβαίνω» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Υπάρχει ένα λουλούδι... νομίζω ότι μ' έχει εξημερώσει...»

«Είναι πιθανό» είπε η αλεπού. «Βλέπει κανείς πάνω στη Γη τόσα και τόσα...»

«Α! Δεν βρίσκεται πάνω στη Γη» είπε ο μικρός πρίγκιπας. Η αλεπού φάνηκε να παραξενεύεται:

«Πάνω σ' έναν άλλο πλανήτη;»

«Ναι».

«Υπάρχουν κυνηγοί στον πλανήτη αυτό;»

«Όχι».

«Ενδιαφέρον αυτό! Και κότες;»

«Όχι».

«Τίποτα δεν είναι τέλειο» αναστέναξε η αλεπού.

Αλλά η αλεπού επέστρεψε στην αρχική της ιδέα:

«Η ζωή μου είναι μονότονη. Κυνηγώ κότες, οι άνθρωποι με κυνηγάνε. Όλες οι κότες μοιάζουν κι όλοι οι άνθρωποι μοιάζουν. Έτσι βαριέμαι λιγάκι. Μα αν εσύ με εξημερώσεις, η ζωή μου θα λάμψει. Θα αναγνωρίζω έναν ήχο βημάτων που θα είναι διαφορετικά από όλους τους άλλους. Τα βήματα των άλλων με κάνουν και χώνομαι στη γη. Τα δικά σου θα με καλούν έξω απ' τη γη σαν μια μουσική. Έπειτα δες! Βλέπεις, κάτω εκεί, τα χωράφια με το σιτάρι; Δεν τρώω

καθόλου ψωμί. Το σιτάρι για μένα είναι άχρηστο. Και τα χωράφια με σιτάρι δεν μου θυμίζουν τίποτα. Κι αυτό είναι λυπηρό! Όμως εσύ έχεις ξανθά μαλλιά. Επομένως αυτό θα είναι υπέροχο όταν θα μ' έχεις εξημερώσει! Το σιτάρι που είναι χρυσό, θα με κάνει να θυμάμαι εσένα. Και θ' αγαπώ τον ήχο του αέρα ανάμεσα από τα σιτάρια...»

Η αλεπού έμεινε για αρκετή ώρα να κοιτάζει τον μικρό πρίγκιπα:

«Σε παρακαλώ... εξημέρωσέ με!» είπε.

«Το θέλω πολύ» απάντησε ο μικρός πρίγκιπας «αλλά δεν έχω αρκετό χρόνο. Έχω να ανακαλύψω φίλους και πολλά πράγματα να γνωρίσω».

«Γνωρίζει κάποιος μόνο τα πράγματα που εξημερώνει» είπε η αλεπού. «Οι άνθρωποι δεν έχουν πια τον χρόνο να καταλάβουν τίποτα. Αγοράζουν διάφορα πράγματα φτιαγμένα από τους εμπόρους. Αφού δεν υπάρχει κάποιος έμπορος που να πουλάει φίλους, οι άνθρωποι δεν έχουν πλέον φίλους. Αν θέλεις έναν φίλο, εξημέρωσέ με!»

«Τι πρέπει να κάνω;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Θα πρέπει να είσαι πολύ υπομονετικός» απάντησε η αλεπού. «Πρώτα θα κάθεσαι λιγάκι μακριά μου, έτσι, στο χορτάρι. Θα σε κοιτάζω με την άκρη του ματιά μου κι εσύ δεν θα λες τίποτα. Τα λόγια είναι πηγή παρεξηγήσεων. Όμως κάθε μέρα θα μπορείς να κάθεσαι λιγάκι πιο κοντά...»

Την επόμενη ημέρα ήρθε πάλι ο μικρός πρίγκιπας.

«Θα ήταν καλύτερα να έρχεσαι πάντα την ίδια ώρα» είπε η αλεπού. «Αν έρχεσαι, για παράδειγμα στις τέσσερις το απόγευμα, από τις τρείς θα αρχίζω να νιώθω ευτυχισμένη. Όσο θα περνά η ώρα, τόσο περισσότερο θα νιώθω ευτυχισμένη. Στις τέσσερις πια θα αγχώνομαι και θα ανησυχώ· θα ανακαλύψω την αξία της ευτυχίας! Όμως αν εσύ έρχεσαι όποτε να 'ναι, δεν θα ξέρω ποτέ ποια ώρα να ετοιμάσω την καρδιά μου... Πρέπει να έχουμε το τελετουργικό μας».

«Τι είναι το *τελετουργικό*;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Είναι κάτι που έχει ξεχαστεί αρκετά» είπε η αλεπού. «Είναι αυτό που κάνει μια μέρα να διαφέρει από τις υπόλοιπες, μια ώρα από τις άλλες. Υπάρχει ένα τελετουργικό, για παράδειγμα, για τους κυνηγούς μου. Χορεύουν κάθε Πέμπτη με τις κοπέλες του χωριού. Η Πέμπτη λοιπόν είναι μια θαυμάσια μέρα! Πηγαίνω έναν περίπατο μέχρι τα αμπέλι. Αν οι κυνηγοί χόρευαν όποτε να 'ναι, όλες οι μέρες θα ήταν ίδιες και δεν θα είχα ούτε στιγμή για ξεκούραση».

Έτσι ο μικρός πρίγκιπας εξημέρωσε την αλεπού. Κι όταν άρχισε να πλησιάζει η ώρα της αναχώρησης:

«Α!» είπε η αλεπού «θα κλάψω».

«Είναι δικό σου λάθος» είπε ο μικρός πρίγκιπας «εγώ δεν ήθελα καθόλου το κακό σου αλλά εσύ ήθελες να σ' εξημερώσω...»

«Φυσικά» είπε η αλεπού.

«Μα θα κλάψεις!» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Φυσικά» είπε η αλεπού.

«Άρα δεν κέρδισες τίποτα!»

«Κέρδισα» είπε η αλεπού «το χρώμα του σιταριού».

Και πρόσθεσε:

«Πήγαινε να δεις πάλι τα τριαντάφυλλα. Θα καταλάβεις ότι το δικό σου είναι μοναδικό στον κόσμο. Θα επιστρέψεις για να μου πεις αντίο και κι εγώ θα σου κάνω δώρο ένα μυστικό».

Ο μικρός πρίγκιπας πήγε να δει πάλι τα τριαντάφυλλα.

«Δεν είστε καθόλου ίδια με το τριαντάφυλλό μου, δεν είστε ακόμη τίποτα» τους είπε.

«Κανείς δεν σας έχει εξημερώσει και δεν έχετε εξημερώσει κανέναν. Είστε όπως ήταν η αλεπού μου. Δεν ήταν παρά μια αλεπού ίδια με εκατό χιλιάδες άλλες. Όμως έγινε πλέον φίλη μου και τώρα είναι μοναδική στον κόσμο».

Και τα τριαντάφυλλα

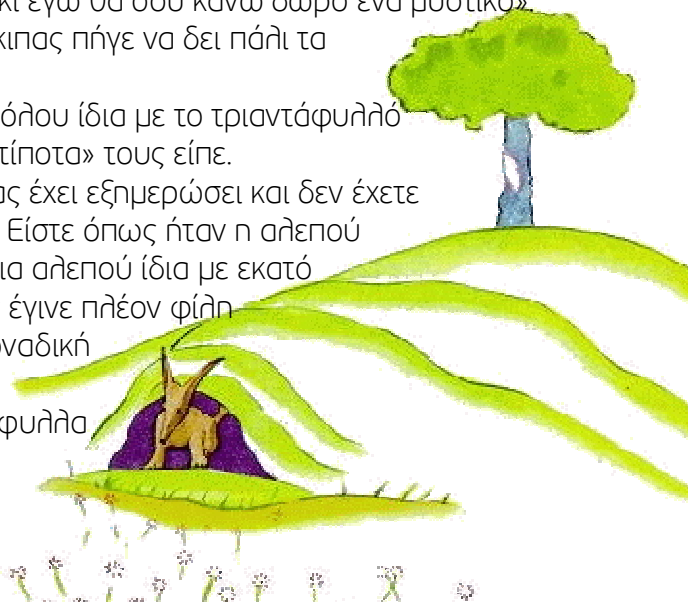

στενοχωρήθηκαν.

«Είσαστε όμορφα
αλλά άδεια» τους είπε ακόμη. «Κανένας δεν θα πέθαινε για χάρη σας. Βέβαια, ένας τυχαίος περαστικός θα νόμιζε ότι το τριαντάφυλλό μου σας μοιάζει. Όμως εκείνο από μόνο του είναι πιο σημαντικό απ' όλα εσάς μαζί επειδή εκείνο είναι αυτό που πότισα. Επειδή εκείνο είναι αυτό που προστάτευσα με το παραβάν. Επειδή εκείνο είναι αυτό που για χάρη του σκότωσα τις κάμπιες (εκτός από δυο τρείς για να γίνουν πεταλούδες). Επειδή εκείνο είναι αυτό που άκουσα να παραπονιέται ή να περηφανεύεται ή ακόμα και να μένει αμίλητο μερικές φορές. Επειδή εκείνο είναι το τριαντάφυλλό μου».

Και γύρισε στην αλεπού:

«Αντίο» είπε...

«Αντίο» είπε η αλεπού. «Ορίστε λοιπόν το μυστικό μου. Είναι πολύ απλό: μονάχα με την καρδιά βλέπεις καθαρά. Το ουσιώδες είναι αόρατο για τα μάτια».

«Το ουσιώδες είναι αόρατο για τα μάτια» επανέλαβε ο μικρός πρίγκιπας για να το θυμάται.

«Είναι ο χρόνος που έχασες για το τριαντάφυλλό σου που το κάνει τόσο σημαντικό».

«Είναι ο χρόνος που έχασα για το τριαντάφυλλό μου...» είπε ο μικρός πρίγκιπας για να το θυμάται.

«Οι άνθρωποι έχουν ξεχάσει αυτή την αλήθεια» είπε η αλεπού. «Αλλά εσύ δεν πρέπει να την ξεχάσεις. Γίνεσαι για πάντα υπεύθυνος γι' αυτό που έχεις εξημερώσει. Είσαι υπεύθυνος για το τριαντάφυλλό σου...»

«Είμαι υπεύθυνος για το τριαντάφυλλό μου...» επανέλαβε ο μικρός πρίγκιπας για να το θυμάται.

«Καλημέρα» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Καλημέρα» είπε ο κλειδούχος του τρένου.

«Τι κάνεις εδώ;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Χωρίζω τους επιβάτες ανά χίλιους» είπε ο κλειδούχος. «Στέλνω τα τρένα που τους μεταφέρουν, άλλοτε δεξιά, άλλοτε αριστερά».

Και μια κατάφωτη υπερταχεία, βροντώντας όπως ο κεραυνός, τράνταξε το φυλάκιο του κλειδούχου.

«Φαίνονται πολύ βιαστικοί» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Τι ψάχνουν;»

«Ούτε ο μηχανοδηγός δεν το ξέρει αυτό» είπε ο κλειδούχος.

Και μια δεύτερη κατάφωτη υπερταχεία πέρασε μουγκρίζοντας από την αντίθετη κατεύθυνση.

«Επιστρέφουν κιόλας;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας...

«Δεν είναι οι ίδιοι» είπε ο κλειδούχος. «Εδώ πέρα είναι διασταύρωση».

«Δεν ήταν ευχαριστημένοι εκεί όπου βρίσκονταν;»

«Κανένας δεν είναι ποτέ ευχαριστημένος εκεί όπου βρίσκεται» είπε ο κλειδούχος.

Μια τρίτη, κατάφωτη υπερταχεία, πέρασε βροντώντας όπως ο κεραυνός.

«Μήπως αυτοί κυνηγούν τους πρώτους ταξιδιώτες» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Δεν κυνηγάνε τίποτα απολύτως» είπε ο κλειδούχος. «Εκεί μέσα κοιμούνται ή χασμουριούνται. Μόνο τα παιδιά κολλάνε τις μύτες τους στα τζάμια».

«Μόνο τα παιδιά ξέρουν τι ζητάνε» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Χάνουν τον καιρό τους με μια πάνινη κούκλα κι αυτή γίνεται πολύ σημαντική κι αν τους τη στερήσει κανείς, κλαίνε...»

«Είναι τυχερά» είπε ο κλειδούχος.

«Καλημέρα» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Καλημέρα» είπε ο έμπορος που εμπορευόταν χάπια τελειοποιημένα που σταματούν τη δίψα. Παίρνεις ένα την εβδομάδα και δεν νιώθεις πλέον την ανάγκη να πιεις νερό.

«Γιατί τα πουλάς αυτά;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Είναι μεγάλη οικονομία χρόνου» είπε ο έμπορος. «Οι ειδικοί έκαναν τους υπολογισμούς. Γλιτώνει κανείς πενήντα τρία λεπτά την εβδομάδα».

«Και τι τα κάνει αυτά τα πενήντα τρία λεπτά;»

«Τα κάνει ό,τι θέλει...»

Εγώ, σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας, αν είχα πενήντα τρία λεπτά στη διάθεσή μου, θα πήγαινα αργά αργά σε μια πηγή...

Βρισκόμασταν στην όγδοη μέρα μετά τη βλάβη μου στην έρημο κι είχα ακούσει την ιστορία του εμπόρου πίνοντας την τελευταία σταγόνα από το νερό που μου απόμεινε.

«Αχ!» είπα στον μικρό πρίγκιπα «οι αναμνήσεις σου είναι πολύ ωραίες αλλά δεν έχω φτιάξει ακόμη το αεροπλάνο μου, δεν έχω πια τίποτα να πιω και θα ήμουνα ευτυχισμένος αν μπορούσα να πάω κι εγώ αργά αργά σε μια πηγή!»

«Η φίλη μου η αλεπού» μου είπε...

«Μικρέ μου, δεν έχει καμία σχέση η αλεπού!»

«Γιατί;»

«Γιατί θα πεθάνουμε από τη δίψα...»

Μου απάντησε χωρίς να καταλάβει τον συλλογισμό μου:

«Είναι ωραίο να έχεις αποκτήσει έναν φίλο ακόμη κι αν είναι να πεθάνεις. Εγώ είμαι πολύ χαρούμενος που είχα για φίλη μου μια αλεπού...»

Δεν υπολογίζει τον κίνδυνο, σκέφτηκα. Δεν νιώθει ποτέ ούτε πείνα, ούτε δίψα. Λίγος ήλιος του αρκεί... Αλλά με κοίταξε και απάντησε στη σκέψη μου:

«Κι εγώ διψάω... Ας ψάξουμε για κάποιο πηγάδι...»

Έκανα μια βαριεστημένη κίνηση: είναι παράλογο να ψάχνεις έτσι στην τύχη να βρεις πηγάδι μέσα στην αχανή έρημο. Ωστόσο αρχίσαμε να περπατάμε.

Έχοντας περπατήσει για ώρες, σιωπηλοί, η νύχτα έπεσε και τα αστέρια άρχισαν να λάμπουν. Τα κοίταζα όπως μέσα σ' όνειρο, έχοντας λίγο πυρετό εξαιτίας της δίψας μου. Τα λόγια του μικρού πρίγκιπα χόρεψαν μέσα στη μνήμη μου:

«Ώστε κι εσύ διψάς;» τον ρώτησα.

Αλλά δεν απάντησε καθόλου στην ερώτησή μου. Μου είπε απλά:

«Το νερό μπορεί επίσης να κάνει καλό και στην καρδιά...»

Δεν κατάλαβα την απάντησή του αλλά σώπασα... Ήξερα καλά πως δεν έπρεπε να τον ρωτάω.

Ήταν κουρασμένος. Κάθισε. Κάθισα κι εγώ πλάι του. Και, μετά από ένα διάστημα σιωπής, είπε:

«Τα αστέρια είναι όμορφα χάρη σ' ένα λουλούδι που δεν το βλέπουμε καθόλου...»

Απάντησα «φυσικά» και κοίταζα σιωπηλός τους αμμολόφους υπό το φως του φεγγαριού.

«Η έρημος είναι όμορφη» πρόσθεσε...

Κι ήταν αλήθεια. Πάντα αγαπούσα την έρημο. Κάθεσαι πάνω σ' έναν αμμόλοφο. Δεν φαίνεται τίποτα. Δεν ακούγεται τίποτα. Κι όμως κάτι λάμπει σιωπηλά...

«Αυτό που ομορφαίνει την έρημο» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «είναι πως κάπου κρύβει ένα πηγάδι...»

Ξαφνιάστηκα που κατάλαβα απότομα αυτό το μυστήριο της λάμψης της άμμου. Όταν ήμουν μικρό αγόρι, κατοικούσα σ' ένα παλιό σπίτι κι ο θρύλος έλεγε έναν θησαυρό που ήταν θαμμένος σ' αυτό. Φυσικά, ποτέ κανένας δεν μπόρεσε να τον ανακαλύψει ή ίσως να μην έψαξε καν. Όμως ο θρύλος έδινε σ' αυτό το σπίτι κάτι μαγευτικό. Το σπίτι μου έκρυβε ένα μυστικό στα βάθη της καρδιάς του...

«Ναι» είπα στον μικρό πρίγκιπα «είτε πρόκειται για σπίτι είτε γι' αστέρια ή έρημο, αυτό που τα ομορφαίνει είναι αόρατο!»

«Χαίρομαι» είπε «που συμφωνείς με την αλεπού μου».

Καθώς ο μικρός πρίγκιπας αποκοιμήθηκε, τον σήκωσα στην αγκαλιά μου και συνέχισα την πορεία. Ήμουν συγκινημένος. Ένιωθα σαν να κουβαλούσα έναν εύθραυστο θησαυρό. Μου φαινόταν πως δεν υπήρχε τίποτα πιο εύθραυστο πάνω στη Γη. Κοιτούσα στο φως του φεγγαριού αυτό το χλωμό μέτωπο, αυτά τα κλειστά μάτια, αυτές τις μπούκλες των μαλλιών που ανέμιζαν κι έλεγα μέσα μου: αυτό

που βλέπω δεν είναι παρά μόνο η φλούδα. Το πιο σημαντικό είναι αόρατο...

Καθώς τα χείλη του άνοιξαν ελαφρώς, ένα χαμόγελο φάνηκε και σκέφτηκα: «Αυτό που με συγκινεί τόσο έντονα σ' αυτόν τον μικρό πρίγκιπα που κοιμάται, είναι η αφοσίωσή του για ένα λουλούδι, είναι η εικόνα ενός τριαντάφυλλου που λάμπει μέσα του σαν τη φλόγα ενός λυχναριού ακόμη κι όταν κοιμάται...» Και τον αισθανόμουν ακόμη πιο εύθραυστο. Πρέπει να προστατεύουμε καλά τις λάμπες: ένα φυσηματάκι του ανέμου μπορεί να τις σβήσει...

Και, περπατώντας έτσι, ανακάλυψα κατά τα ξημερώματα ένα πηγάδι.

«Οι άνθρωποι» είπε ο μικρός πρίγκιπας «χώνονται μέσα σε υπερταχείες μα δεν ξέρουν πια τι ψάχνουν. Έτσι συγχύζονται και γυρίζουν διαρκώς γύρω γύρω...»

Και πρόσθεσε:

«Αυτό δεν αξίζει τον κόπο...»

Το πηγάδι που είχαμε βρει δεν έμοιαζε με τα υπόλοιπα πηγάδια της Σαχάρας. Τα πηγάδια της Σαχάρας είναι απλές τρύπες σκαμμένες στην άμμο. Αυτό εδώ έμοιαζε με πηγάδι του χωριού. Μα εκεί δεν υπήρχε κανένα χωριό και νόμιζα πως ονειρευόμουν.

«Είναι παράξενο» είπα στον μικρό πρίγκιπα «όλα είναι έτοιμα: το μαγκάνι, ο κουβάς και το σκοινί...»

Γέλασε, έπιασε το σκοινί και γύρισε το μαγκάνι. Και το μαγκάνι στέναξε όπως ένα παλιό ανεμοδούρι που το φυσά ο άνεμος έπειτα από αρκετά χρόνια.

«Ακούς;» είπε ο μικρός πρίγκιπας «ξυπνάμε το πηγάδι κι αυτό τραγουδάει...»

Δεν ήθελα να κουραστεί με την προσπάθεια:

«Άφησε εμένα να το κάνω» του είπα «είναι πολύ βαρύ για σένα».

Μαλακά ανέβασα τον κουβά ως την άκρη του πηγαδιού. Τον στερέωσα καλά. Στ' αυτιά μου ηχούσε ακόμη το τραγούδι του μαγκανιού και, μέσα στο νερό που έτρεμε ακόμη, είδα να τρεμοπαίζει ο ήλιος.

«Διψώ γι' αυτό εδώ το νερό» είπε ο μικρός πρίγκιπας «δώσε μου να πιω...»

Και κατάλαβα τι ήταν αυτό που έψαχνε!

Σήκωσα τον κουβά μέχρι τα χείλη του. Ήπιε με κλειστά τα μάτια. Ήταν γλυκό όπως μια γιορτή. Αυτή είχε γεννηθεί από την πορεία κάτω από τα αστέρια, από το τραγούδι του μαγκανιού, από την προσπάθεια των χεριών μου. Έδινε χαρά στην καρδιά όπως ένα δώρο. Όταν ήμουν μικρό αγόρι, το φως του χριστουγεννιάτικου δέντρου, η μουσική της μεσονύχτιας λειτουργίας, η γλυκύτητα από τα χαμόγελα αντανακλούσαν όλη τη λάμψη του χριστουγεννιάτικου δώρου που δεχόμουν.

«Οι άνθρωποι του τόπου σου» είπε ο μικρός πρίγκιπας «καλλιεργούν πέντε χιλιάδες τριαντάφυλλα στον ίδιο κήπο... και δεν βρίσκουν καθόλου αυτό που ψάχνουν...»

«Δεν το βρίσκουν καθόλου» απάντησα...

«Κι όμως αυτό που ψάχνουν θα μπορούσε να βρεθεί σ' ένα μόνο τριαντάφυλλο ή σε λίγο νερό...»

Κι ο μικρός πρίγκιπας πρόσθεσε:

«Όμως τα μάτια είναι τυφλά. Πρέπει να ψάχνεις με την καρδιά».

Είχα πιει. Ανέπνεα καλά. Η άμμος, τα ξημερώματα, έχει το χρώμα του μελιού. Ήμουν ευτυχισμένος και από αυτό το χρώμα του μελιού.

Γιατί όμως αισθανόμουν ότι με κυρίευε η λύπη...

«Πρέπει να τηρήσεις την υπόσχεσή σου» μου είπε σιγά ο μικρός πρίγκιπας που κάθισε πάλι στο πλάι μου.

«Ποια υπόσχεση;»

«Ξέρεις... ένα φίμωτρο για το αρνάκι μου... είμαι υπεύθυνος γι' αυτό το λουλούδι!»

Έβγαλα από την τσέπη μου το μπλοκ με τα σκίτσα μου. Ο μικρός πρίγκιπας τα κοίταξε και είπε γελώντας:

«Τα μπαομπάμπ σου μοιάζουν λιγάκι με λάχανα...»

«Α!»

Κι εγώ που ήμουν τόσο περήφανος για τα μπαομπάμπ!

«Η αλεπού σου... τα αυτιά της... μοιάζουν λιγάκι με κέρατα... κι είναι πολύ μεγάλα!»

Και γέλασε πάλι.

«Είσαι άδικος, μικρέ μου, δεν ήξερα να ζωγραφίζω τίποτα άλλο πέρα από βόες, ως προς το εξωτερικό και το εσωτερικό τους».

«Ω! Μη σε νοιάζει» είπε «τα παιδιά ξέρουν».

Σκιτσάρισα λοιπόν ένα φίμωτρο. Ένιωσα ένα σφίξιμο στην καρδιά καθώς του το έδινα:

«Έχεις σχέδια που δεν τα γνωρίζω...»

Μα δεν μου απάντησε καθόλου. Μου είπε:

«Ξέρεις από τότε που προσγειώθηκα στη Γη... αύριο κλείνει ένας χρόνος...»

Έπειτα από μια περίοδο σιωπής είπε:

«Προσγειώθηκα κάπου εδώ κοντά...»

Και κοκκίνισε.

Και πάλι, χωρίς να καταλαβαίνω γιατί, ένιωσα μια περίεργη λύπη. Ωστόσο μία ερώτηση μου ήρθε:

«Δηλαδή το πρωί που συναντηθήκαμε, πριν οχτώ μέρες, δεν περιπλανιόσουν τυχαία, μόνος σου, χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή! Ξαναγύρισες εκεί όπου είχες προσγειωθεί».

Ο μικρός πρίγκιπας κοκκίνισε πάλι. Δεν απαντούσε ποτέ σε ερωτήσεις αλλά όταν κανείς κοκκινίζει, αυτό σημαίνει «ναι», έτσι δεν είναι;

«Αχ!» του είπα «φοβάμαι...»

Αλλά μου απάντησε:

«Πρέπει να δουλέψεις τώρα. Πρέπει να επιστρέψεις στη μηχανή σου. Σε περιμένω εδώ. Έλα πάλι αύριο βράδυ...»

Μα δεν ήμουν καθησυχασμένος. Θυμόμουν την αλεπού. Κινδυνεύεις να κλάψεις λιγάκι όταν αφήνεσαι να σ' εξημερώσουν...

Κοντά στο πηγάδι υπήρχαν τα ερείπια ενός παλιού πέτρινου τοίχου. Όταν γύρισα από τη δουλειά μου, το άλλο βράδυ, είδα από μακριά τον μικρό μου πρίγκιπα καθισμένο εκεί πάνω, με τα πόδια κρεμασμένα. Και τον άκουσα που μιλούσε:

«Δεν θυμάσαι πλέον;» έλεγε. «Δεν είναι ακριβώς εδώ!»

Μια άλλη φωνή θα του απάντησε, αναμφίβολα, γιατί ξανάπε:

«Ναι, ναι! Η μέρα είναι σωστή, μα δεν είναι εδώ το μέρος...»

Συνέχισα τον δρόμο μου προς τον τοίχο. Ούτε έβλεπα ούτε άκουγα κανέναν. Ωστόσο, ο μικρός πρίγκιπας ξανάπε:

«...Ασφαλώς. Θα δεις πού αρχίζουν τα ίχνη μου πάνω στην άμμο. Δεν έχεις παρά να με περιμένεις εκεί! Θα 'ρθω εκεί απόψε».

Ήμουν σε είκοσι μέτρα απόσταση από τον τοίχο, και ακόμα δεν έβλεπα τίποτα.

Ο μικρός πρίγκιπας είπε μετά από ένα μικρό διάστημα σιωπής:

«Έχεις καλό δηλητήριο; Είσαι σίγουρο πως δεν θα με κάνεις να υποφέρω πολύ;»

Σπκώθηκα αμέσως, με σφιγμένη καρδιά, χωρίς να καταλαβαίνω ακόμα.

«Πήγαινε τώρα σπίτι...» είπε, «θέλω να ξανακατέβω!»

Τότε χαμήλωσα κι εγώ τα μάτια προς τη βάση του τοίχου και αναπήδησα! Ήταν εκεί κάτω, σπκωμένο προς τον μικρό πρίγκιπα, ένα από εκείνα τα

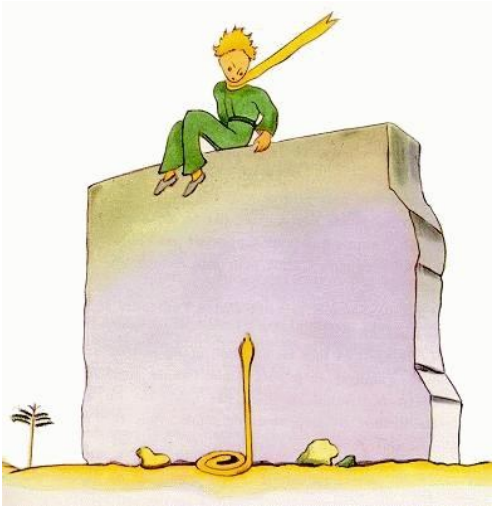

κίτρινα φίδια που σε σκοτώνουν μέσα σε τριάντα δευτερόλεπτα. Άρχισα να τρέχω προς τα εκεί, ψάχνοντας στην τσέπη μου για να βρω το πιστόλι μου, μα, με το θόρυβο που έκανα, το φίδι γλίστρησε μέσα στην άμμο και, χωρίς να βιάζεται, τρύπωσε μέσα στις πέτρες μ' έναν ανάλαφρο μεταλλικό κρότο.

Έφτασα στον τοίχο ακριβώς πάνω στην ώρα για να δεχτώ στην αγκαλιά μου τον μικρό μου πρίγκιπα, κάτασπρο σαν το χιόνι.

«Τι είναι πάλι αυτή η ιστορία! Μιλάς τώρα και με τα φίδια!»

Έλυσα το αιώνιο κασκόλ του στο χρώμα του χρυσού. Του έβρεξα τα μηνίγγια και του έδωσα να πιει. Και πλέον δεν τολμούσα τώρα να τον ρωτήσω τίποτα. Με κοίταξε σοβαρά και πέρασε τα χέρια του γύρω στον λαιμό μου. Ένιωθα την καρδιά του να χτυπάει όπως η καρδιά ενός ετοιμοθάνατου πουλιού που το έχουν χτυπήσει με καραμπίνα. Μου είπε:

«Είμαι χαρούμενος που βρήκες τι έλειπε από τη μηχανή σου. Θα μπορέσεις να ξαναγυρίσεις στον τόπο σου...»

«Πώς το ξέρεις;»

Ερχόμουν ακριβώς για να του ανακοινώσω πως, πέρα από κάθε ελπίδα, τα είχα καταφέρει! Δεν απάντησε στην ερώτησή μου αλλά πρόσθεσε:

«Κι εγώ γυρίζω σήμερα στον τόπο μου...»

Ύστερα, μελαγχολικά:

«Είναι πολύ πιο μακριά... είναι πολύ πιο δύσκολο...»

Ένιωθα πως συνέβαινε κάτι παράξενο και ασυνήθιστο. Τον έσφιγγα στην αγκαλιά μου όπως ένα μικρό παιδάκι και όμως μου φαινόταν πως κατρακυλούσε κατακόρυφα σε μια άβυσσο χωρίς να μπορώ να κάνω τίποτα για να τον κρατήσω...

Το βλέμμα του ήταν σοβαρό, χαμένο μακριά:

«Έχω το αρνάκι σου. Και έχω και το κουτί για το αρνάκι. Κι έχω και το φίμωτρο...»

Και χαμογέλασε μελαγχολικά.

Περίμενα αρκετά. Ένιωθα πως συνερχόταν λίγο λίγο:

«Μικρέ, φοβήθηκες...»

Και βέβαια είχε φοβηθεί! Μα χαμογέλασε γλυκά:

«Θα φοβηθώ πολύ περισσότερο απόψε...»

Πάλι ένιωσα να παγώνω απ' το αίσθημα του ανεπανόρθωτου. Και κατάλαβα πως δεν άντεχα την ιδέα ότι δεν θα άκουγα ποτέ πια αυτό το γέλιο. Ήταν για μένα σαν μια πηγή μέσα στην έρημο.

«Μικρέ, θέλω να σε ακούσω να γελάς πάλι...»

Μα εκείνος μου είπε:

«Απόψε θα συμπληρωθεί ένας χρόνος. Το αστέρι μου θα βρίσκεται ακριβώς πάνω απ' το μέρος όπου προσγειώθηκα πέρυσι».

«Μικρέ, πες μου πως δεν είναι παρά ένα κακό όνειρο αυτή η ιστορία με το φίδι, το ραντεβού και το αστέρι...»

Αλλά δεν απάντησε στην ερώτησή μου. Μου είπε:

«Αυτό που είναι σημαντικό, δεν φαίνεται...»

«Φυσικά...»

«Είναι όπως με το λουλούδι. Αν αγαπάς ένα λουλούδι που βρίσκεται σ' ένα αστέρι, είναι όμορφο τη νύχτα να κοιτάς τον ουρανό. Όλα τα αστέρια είναι ανθισμένα. Όπως και με το νερό. Αυτό που μου έδωσες να πιω ήταν σαν μουσική χάρη στο μαγκάνι και το σκοινί... θυμάσαι... ήταν καλό».

«Φυσικά...»

«Θα βλέπεις τη νύχτα τα αστέρια. Το δικό μου είναι πολύ μικρό για να σου δείξω πού βρίσκεται. Είναι καλύτερα έτσι. Το αστέρι μου θα είναι για σένα ένα απ' όλα τα αστέρια.

Έτσι, θα σου αρέσει να τα κοιτάζεις όλα... Θα γίνουν όλα φίλοι σου... Κι ύστερα θα σου κάνω κι ένα δώρο...»

Γέλασε πάλι.

«Α! μικρέ, μικρέ, μου αρέσει να ακούω αυτό το γέλιο!»

«Αυτό ακριβώς θα είναι το δώρο μου... θα είναι όπως και με το νερό...»

«Τι θέλεις να πεις;»

«Οι άνθρωποι έχουν αστέρια που δεν είναι τα ίδια. Γι' αυτούς που ταξιδεύουν, τα αστέρια είναι οδηγοί. Γι' άλλους δεν είναι παρά μικρά φωτάκια. Γι' άλλους που είναι σοφοί, είναι προβλήματα. Για τον επιχειρηματία μου, ήταν χρυσάφι. Μα όλα αυτά τα αστέρια σωπαίνουν. Εσύ θα έχεις αστέρια που δεν θα τα έχει κανένας».

«Τι θέλεις να πεις;»

«Όταν θα κοιτάζεις τον ουρανό, τη νύχτα, αφού θα κατοικώ σ' ένα από αυτά, αφού θα γελώ σ' ένα από αυτά, θα είναι τότε για σένα σαν να γελάνε όλα τα αστέρια. Εσύ θα έχεις αστέρια που θα ξέρουν να γελούν!»

Και γέλασε πάλι.

«Και όταν θα παρηγορηθείς (πάντα παρηγορείται κανείς), θα είσαι ευχαριστημένος που με έχεις γνωρίσει. Θα είσαι πάντοτε φίλος μου. Θα σου έρχεται να γελάσεις μαζί μου. Και θα ανοίγεις καμιά φορά το παράθυρό σου, έτσι, για ευχαρίστηση... Και οι φίλοι σου θα παραξενευτούν βλέποντας εσένα να γελάς κοιτάζοντας τον ουρανό. Τότε θα τους πεις: ναι, τα αστέρια με κάνουν πάντα να γελάω! Και θα σε περάσουν για τρελό. Θα σου έχω σκαρφιστεί έτσι μια άσχημη βρωμοδουλειά...»

Και γέλασε πάλι.

«Θα είναι σαν να σου έχω δώσει, αντί γι' αστέρια, ένα σωρό κουδουνάκια που ξέρουν να γελούν...»

Και γέλασε για ακόμη μια φορά. Έπειτα σοβάρεψε πάλι:

«Απόψε, ξέρεις, μην έρθεις».

«Δεν θα σ' εγκαταλείψω».

«Θα φαίνομαι άρρωστος... Θα φαίνομαι λιγάκι σαν ετοιμοθάνατος. Έτσι είναι. Μην έρθεις να το δεις αυτό, δεν αξίζει τον κόπο...»

«Δεν θα σ' εγκαταλείψω».

Όμως ανησυχούσε.

«Στο λέω αυτό... εξαιτίας του φιδιού. Δεν πρέπει να σε δαγκώσει... Τα φίδια είναι μοχθηρά. Μπορεί να σε δαγκώσει έτσι, για ευχαρίστηση...»

«Δεν θα σ' εγκαταλείψω».

Μα κάτι τον καθησύχασε:

«Είναι αλήθεια πως δεν τους απομένει δηλητήριο για δεύτερη δαγκωνιά...»

Εκείνη τη νύχτα δεν τον είδα που ξεκίνησε. Το έσκασε αθόρυβα. Όταν κατάφερα να τον φτάσω, βάδιζε αποφασιστικά, με γρήγορο βήμα. Μου είπε μονάχα:

«Α! Εδώ βρίσκεσαι...»

Και μ' έπιασε από το χέρι. Στεναχωριόταν όμως ακόμη:

«Λάθος έκανες. Θα πονέσεις. Θα φαίνομαι σαν ετοιμοθάνατος και δεν θα είναι αλήθεια...»

Εγώ σώπαινα.

«Καταλαβαίνεις. Είναι πολύ μακριά. Δεν μπορώ να πάρω μαζί μου αυτό το σώμα. Είναι πολύ βαρύ».

Εγώ σώπαινα.

Έχασε λίγο το κουράγιο του. Μα έκανε μια προσπάθεια ακόμα:

«Θα είναι όμορφα, ξέρεις. Θα κοιτάζω κι εγώ τα αστέρια. Όλα τα αστέρια θα είναι πηγάδια μ' ένα σκουριασμένο μαγκάνι. Όλα τα αστέρια θα μου δίνουν να πιω...»

Εγώ σώπαινα.

«Θα είναι τόσο διασκεδαστικό! Θα έχεις πεντακόσια εκατομμύρια

κουδουνάκια, θα έχω πεντακόσια εκατομμύρια πηγές...»

Και σώπασε κι αυτός, επειδή έκλαιγε...

«Έτσι είναι. Άφησέ με να κάνω ένα βήμα μόνος μου».

Και κάθισε γιατί φοβόταν.

Είπε ακόμα:

«Ξέρεις... το λουλούδι μου... είμαι υπεύθυνος γι' αυτό! Κι είναι τόσο λεπτοκαμωμένο! Είναι τόσο απλοϊκό. Έχει τέσσερα ανώφελα αγκάθια για να αμυνθεί ενάντια στον κόσμο...»

Κι εγώ κάθισα καθώς δεν μπορούσα πια να σταθώ όρθιος. Είπε:

«Να... Αυτό είναι όλο...»

Δίστασε λιγάκι ακόμα κι ύστερα σηκώθηκε. Έκανε ένα βήμα. Εγώ δεν μπορούσα να κουνηθώ.

Δεν είδα τίποτα πέρα από μια κίτρινη αστραπή κοντά στον ουρανό. Έμεινε για μια στιγμή ακίνητος. Δεν φώναξε. Έπεσε απαλά, όπως πέφτει ένα δέντρο. Και δεν έκανε καθόλου θόρυβο χάρη στην άμμο.

Και τώρα έχουν πια περάσει έξι χρόνια από τότε... Δεν έχω διηγηθεί ποτέ ξανά την ιστορία αυτή. Οι συνάδελφοι ήταν χαρούμενοι που με είδαν ξανά ζωντανό. Ήμουν λυπημένος αλλά τους έλεγα: είναι από την κούραση...

Τώρα παρηγορήθηκα κάπως. Δηλαδή... όχι εντελώς. Όμως ξέρω καλά πως ξαναγύρισε στον πλανήτη του, γιατί, όταν ξημέρωσε, δεν βρήκα εκεί το σώμα του. Και δεν ήταν ένα τόσο βαρύ σώμα. Και μου αρέσει τη νύχτα να ακούω τα αστέρια. Είναι σαν πεντακόσια εκατομμύρια κουδουνάκια...

Να όμως που συμβαίνει και κάτι παράξενο. Στο φίμωτρο που σχεδίασα για τον μικρό πρίγκιπα, ξέχασα να προσθέσω το πέτσινο λουρί! Δεν θα μπορέσει ποτέ να το βάλει στο αρνάκι του. Και αναρωτιέμαι λοιπόν: «Τι να έγινε στον πλανήτη του; Μπορεί το αρνί να έφαγε το λουλούδι...»

Μα αμέσως λέω: «Σίγουρα όχι! Ο μικρός πρίγκιπας βάζει το λουλούδι του κάθε βράδυ κάτω από τη γυάλα και προσέχει πολύ το αρνί του...» Και τότε νιώθω ευτυχισμένος. Και όλα τα αστέρια γελάνε γλυκά.

Άλλοτε πάλι λέω: «Μια φορά ν' αφαιρεθείς, αρκεί! Ξέχασε ένα βράδυ τη γυάλα και το αρνί βγήκε έξω τη νύχτα αθόρυβα...» Και τότε τα κουδουνάκια κλαίνε!

Αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο μυστήριο. Για εσάς, που αγαπάτε εξίσου τον μικρό πρίγκιπα, όπως και για μένα, τίποτα δεν θα είναι το ίδιο στον κόσμο αν σε κάποιο μέρος, άγνωστο πού, ένα αρνί που δεν το ξέρουμε, έφαγε ή όχι ένα τριαντάφυλλο...

Κοιτάξτε τον ουρανό. Αναρωτηθείτε: το αρνί έφαγε ή όχι το λουλούδι; Και θα δείτε πως όλα αλλάζουν...

Και κανένας ενήλικας δεν θα καταλάβει ποτέ πως αυτό έχει τόσο μεγάλη σημασία!

Αυτό είναι για μένα το πιο όμορφο και το πιο μελαγχολικό τοπίο του κόσμου. Είναι το ίδιο τοπίο μ' εκείνο της προηγούμενης σελίδας, μα το ζωγράφισα ακόμα μια φορά να το δείτε καλά. Εδώ είναι που ο μικρός πρίγκιπας φανερώθηκε στη Γη και ύστερα χάθηκε. Κοιτάξτε προσεκτικά αυτό το τοπίο, για να είστε σίγουροι πως θα το αναγνωρίσετε, αν καμιά μέρα ταξιδέψετε στην Αφρική, στην έρημο. Κι αν τύχει και περάσει από κει, μη βιαστείτε, σας ικετεύω, περιμένετε λιγάκι ακριβώς κάτω από το αστέρι! Κι αν πλησιάσει προς το μέρος σας ένα παιδί που γελάει, που έχει χρυσαφένια μαλλιά, που δεν απαντάει όταν το ρωτάτε, θα μαντέψετε βέβαια ποιος είναι. Κάντε μου μια χάρη, και μη μ' αφήσετε τόσο λυπημένο: γράψτε μου γρήγορα πως ξαναγύρισε...

Η ιδέα για τις **Εκδόσεις Σαΐτα** ξεπήδησε τον Ιούλιο του 2012 με πρωταρχικό σκοπό τη δημιουργία ενός χώρου όπου τα έργα συγγραφέων θα συνομιλούν άμεσα, δωρεάν και ελεύθερα με το αναγνωστικό κοινό.
Μακριά από το κέρδος, την εκμετάλλευση και την εμπορευματοποίηση της πνευματικής ιδιοκτησίας, οι **Εκδόσεις Σαΐτα** επιδιώκουν να επαναπροσδιορίσουν τις σχέσεις Εκδότη-Συγγραφέα-Αναγνώστη, καλλιεργώντας τον πραγματικό διάλογο, την αλληλεπίδραση και την ουσιαστική επικοινωνία του έργου με τον αναγνώστη δίχως προϋποθέσεις και περιορισμούς.

Ο ισχυρός άνεμος της **αγάπης** για το βιβλίο,
το γλυκό αεράκι της **δημιουργικότητας**,
ο ζέφυρος της **καινοτομίας**,
ο σιρόκος της **φαντασίας**,
ο λεβάντες της **επιμονής**,
ο γραίγος του **οράματος**,
καθοδηγούν τη σαΐτα των Εκδόσεών μας.

Σας καλούμε λοιπόν να αφήσετε τα βιβλία
να πετάξουν ελεύθερα!

«Ο Μικρός Πρίγκιπας», με στοιχεία παραμυθιού, μας ταξιδεύει σ' έναν φανταστικό κόσμο όπου συναντούμε διαφορετικούς τύπους ανθρώπων, σύμβολα και ιδιοφυείς αλληγορίες. Οι στόχοι, οι αξίες, τα συναισθήματα και ο ρόλος του κάθε ανθρώπου στη ζωή βρίσκονται στη σκέψη του συγγραφέα που οδηγεί τις λέξεις και τα σκίτσα του. Ένα αριστούργημα που γεννήθηκε τη δύσκολη εποχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, επιχειρώντας να δώσει ένα μάθημα ζωής και ανθρωπιάς.

Εκδόσεις Σαΐτα

ISBN: 978-618-5147-36-5